Универзитет у Крагујевцу

Јована Цвијића бб, 34000
Крагујевац, Србија

University of Kragujevac

Jovana Cvijića 12, 34000
Kragujevac, Serbia

ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ ЗАЈЕДНИЧКОГ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА ОСНОВНИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА (ПРВОГ СТЕПЕНА)

ПСИХОЛОГИЈА

- КЊИГА ПРЕДМЕТА –

- модули Клиничка психологија и Организацијска психологија-

Крагујевац, 2023.

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Увод у психологију (П101)**	
Наставник: **проф. др Дарко Хинић**	
Статус предмета: **обавезни**	
Број ЕСПБ**: 6**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање студената са филозофским основама, историјским развојем, предметом и основним појмовима психологије као науке. Упознавање са основним питањима из различитих области психологије. Оспособљавање за разликовање и разумевање научних појмова, дефиниција, као и основних приступа, метода и техника истраживања у савременој психологији.

Исход предмета

Студенти су оспособљени да разумеју и користе основне научне појмове, принципе и психолошку терминологију, познају историјске корене психологије као науке, познају и разумеју основне системе и области у савременој теоријској и примењеној психологији.

Садржај предмета

Теоријска настава

Историјске основе психологије као науке. Филозофске основе психологије и психолошки правци. Области психологије и примењена психологија. Развитак психичког живота људи и развојни периоди. Психички процеси: когнитивни (опажање, пажња, учење, памћење и заборављање, мишљење), афективни (емоције, афекти, расположења); конативни (воља и мотивација). Основни појмови социјалне психологије. Основни појмови психологије рада. Основни појмови психологије личности. Основни појмови клиничке психологије. Ментално здравље.

Практична настава

Приступи, методе, фазе и технике истраживања у психологији. Научни појмови, операционализам и операционалне дефиниције. Израда семинарских радова на одабране теме из историје психологије. Приказ кључних експеримената у психологији, анализа коришћених техника, етичности, главних циљева, налаза и импликација. Вежбање правила писања семинарских радова, приказа књига и чланака.

Литература (одабрана поглавља)

1. Фајгељ, С. (2014). *Увод у психологију*. Центар за примењену психологију, Београд.
2. Рот, Н. (2010). *Општа психологија*. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
3. Радоњић, С. (2005). *Увод у психологију*. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
4. Hock, R. (2004). *Четрдесет знанствених студија које су промијениле психологију*. Наклада Слап, Јастребарско.
5. Требјешанин, Ж. (2004). *Речник психологије*. Стубови културе, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Демонстративно-илустративна, интерактивна настава, дискусије, презентације, групни истраживачки рад на одабрану тему, писање семинарског рада и усмена одбрана

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**-**	писмени испит	**30**
практична настава	**10**	усмени испит	**20**
колоквијум	**30**		
семинарски	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Психологија перцепције (П102)**	
Наставник: **проф. др Ана Воларевић**	
Статус предмета: **обавезни**	
Број ЕСПБ: **6**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање са базичним когнитивним процесима и темама из области психофизике, са нагласком на процесе опажања. Разумевање физиолошке и психолошке стране чулних процеса, опажања основних димензија простора и времена, и повезивање ових сазнања са осталим когнитивним процесима, пажњом, памћењем и обрадом информација. Разликовање теорија опажања, метода и техника психофизичког мерења, и критички приступ њиховој примењивости у испитивању и објашњавању конкретних проблема у пракси.

Исход предмета

Студенти су стекли основна знања о физиолошким и психолошким основама чулних процеса. Оспособљени су да разумеју основне проблеме из области психологије опажања и психофизике, предности и мане конкретних метода испитивања осетљивости чула, као и различитих теорија опажања. Способни су да примене своје знање у решавању конкретних проблема у оквиру психологије опажања, као и да критички евалуирају постојеће емпиријске налазе из ове области.

Садржај предмета

Теоријска настава

Предмет когнитивне психологије и психологије опажања. Проблем квалитета и интензитета опажања дражи. Психофизика и методе мерења. Теорије информација, детекције сигнала и нивоа адаптације. Подела чула и чулни модалитети. Осетљивост коже, додир, термичка осетљивост, осетљивост за бол. Осетљивост за статику и динамику тела, равнотежа. Укус и мирис. Слух – физиолошке основе и теорије слуха. Вид – физиолошке основе и теорије виђења. Опажање боја и облика. Опажање простора. Опажање времена и покрета. Константност опажања. Поремећаји опажања. Когнитивна обрада информација.

Практична настава:

Практична настава кроз експерименте из виртуалне когнитивне лабораторије *Cog-Lab*, који се односе на проблеме опажања, анализа тема са предавања и израда семинарског рада.

Литература

1. Здравковић, С. (2012). *Перцепција*. Жарко Зрењанин ГНБ, Зрењанин.

Одабрана поглавља

2. Огњеновић, П. (2007). *Психологија опажања*. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
3. Огњеновић, П. (2001). *Осећај и мера*. Мостарт, Београд.
4. Sternberg, R. (2005). *Когнитивна психологија*. Naklada Slap, Jastrebarsko.

Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

интерактивне методе (комбинација предавања, индивидуалног рада и рада у малим групама)

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**5**	писмени испит	**50**
практична настава	**5**	усмени испит	**-**
колоквијум	**30**		
семинарски	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Статистика у психологији 1 (П103)**	
Наставник: **проф. др Слађана Димитријевић**	
Статус предмета: **обавезан**	
Број ЕСПБ: **6**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање студената са основним статистичким појмовима у психолошким истраживањима. Стицање знања и вештина неопходних за дескриптивну анализу података, примену статистичких анализа путем статистичког софтвера, статистичко закључивање и тумачење резултата.

Исход предмета

Студенти поседују теоријске и практичне вештине за адекватно тумачење мера дескриптивне статистике и поступака статистике закључивања, као и за припрему, унос и обраду података на рачунару.

Садржај предмета

Теоријска настава

Основни математички појмови и преглед елементарних математичких функција. Елементи теорије вероватноће (вероватноћа, случајна променљива, неке важније расподеле). Основни појмови у статистици (популација, обележје, узорак, емпиријска функција расподеле). Статистички и графички приказ униваријационих података. Мерење, нивои мерења, мерне скале. Дескриптивне статистике. Мере централне тенденције (аритметичка средина, мод и медијана). Мере варијабилности (варијанса, стандардно одступање). Трансформације података. Нормалност расподеле, одступања емпиријских расподела од теоријских (куртозис и скјунес). Оцењивање параметара (тачкасто оцењивање, интервално оцењивање - интервали поверења). Тестирање статистичких хипотеза: основни принципи тестирања нулте хипотезе, типови грешака у закључивању, снага статистичког теста и одређивање потребне величине узорка. Неки основни параметарски и непараметарски тестови (Тест нормалности расподеле, t-тест за независне и упарене узорке, *Mann-Whitney*-ев тест, *Wilcoxon*-ов тест).

Практична настава:

Студенти се обучавају да користе софтверски пакет за унос података, основне дескриптивне и статистичке анализе, да представљају и тумаче добијене резултате. Израда семинарског рада у оквиру кога студенти показују способност да самостално примене обрађене статистичке поступке на хипотетичком примеру истраживања у психологији.

Литература

1. Тењовић, Л. (2002). *Статистика у психологији*. Центар за примењену психологију, Београд.
2. Драгићевић, Ч. (2002). *Статистика за психологе*. ЦПС, Београд.
3. Pallanat, J. (2011). *SPSS - prirucnik za prezivljavanje*. Микро књига, Београд.
4. Петз, Б. (2004). *Основне статистичке методе за нематематичаре*. Наклада Слап, Јастребарско.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, дискусије, групне и индивидуалне активности студената, самостална израда рада.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**5**	писмени испит	**40**
колоквијум	**30**	усмени испит	**10**
семинар-и	**15**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**

Врста и ниво студија: **Основне академске студије**

Назив предмета: **Основи информатике** (П104)

Наставник: **доц. др Вишња Симић**

Статус предмета: **обавезан**

Број ЕСПБ: **5**

Услов:

Циљ предмета

Усвајање основних знања из информатике и оспособљавање за коришћење рачунара, оперативног система и одговарајућих софтвера за обраду текста, рад са табелама, израду презентација и коришћење Интернет сервиса.

Исход предмета

Студенти су оспособљени за активно коришћење рачунара и софтвера, примену и надградњу усвојених информатичких знања. Студенти су оспособљени да израде технички писмен текстуални рад у *MS Word*-у, технички усклађену презентацију у *MS Power Point*-у, и технички функционалну базу у *MS Excel*-у.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Рачунарски системи. Структура. Функције. Историја развоја; Хардвер. Процесор. Складиштење података у рачунару. Карактеристике и врсте рачунарске меморије. Улазно/излазни уређаји; Софтвер. Улога и категоризација. Оперативни систем (ОС). Функције ОС-а. Врсте ОС-а. Апликативни софтвер. Инсталирање и уклањање софтвера на Windows ОС-у. Екстензије датотека; Рад са *MS Word* текст процесором - Израда документа и мењање изгледа текста у документу. Слике. Табеле. *Equation editor*. Нумерација страна. Садржај. Стилови. Опције за прегледање, коментарисање, предлагање и прихватање промена у тексту; Рад са *MS Excel* програму - Уношење и организација података. Основне функције за анализу података. Графичко представљање података; Креирање презентација у *MS Power Point*-у; Интернет као глобална мрежа. Претраживање Мреже. Електронска пошта. Безбедност на Интернету.

Практична настава:

Упознавање са карактеристикама рачунара; Рад у *Windows* оперативном систему; Практичан рад у *MS Word* текст процесору; Практичан рад у *MS Excel* програму за унакрсне табеле; Креирање *MS Power Point* презентација; Практичан рад са електронском поштом; Практичан рад са интернет претраживачима

Литература

1. Парезановић, Н. (2005). *Основи рачунарских система*. Наука, Београд.
2. Капларевић-Малишић, А., Стојановић, Т., Симић, В. (2011). *Оперативни системи, Windows, Microsoft Word, Интернет*. ПМФ, Крагујевац.
3. Ристановић, Д., Грбић, Д., Стојановић, Б., Димитријевић, З., Бјелошевић, Б. (2006). *PC водич кроз примене рачунара.* PC Press, Београд.
4. Vander Veer, E.A. *Power Point 2007 za početnike: uputstvo koje vam nedostaje*. Mikro knjiga, Beograd.

Број часова активне наставе

Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе:

Предавања коришћењем аудио-видео технологије; дискусије; групне и индивидуалне активности студената; семинари; вежбе; домаћи радови.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активности на вежбама	**10**	практични испит	**30**
колоквијуми	**60**	усмени испит	**-**

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Увод у филозофију (П105)**			
Наставник: **проф. др Саша Радовановић**			
Статус предмета: **обавезан**			
Број ЕСПБ: **4**			
Услов:			
Циљ предмета Упознавање студената са основним филозофским становиштима, историјским периодима, проблемима и филозофским теоријама. Разумевање значаја филозофије по утемељење савремене науке, културе, цивилизације и психологије. Развој психологије из дискурса филозофског мишљења.			
Исход предмета Познавање и разумевање основне филозофске терминологије, основних питања у филозофији, филозофских периода и дисциплина. Разумевање значаја филозофије за савремено друштво и људску егзистенцију, и развој психологије као науке. Способност критичког мишљења уз разумевање релевантности прожимања различитих идеја и научних области, и односа између филозофије и историје човечанства.			
Садржај предмета Основна терминологија и проблеми филозофског мишљења. Развој филозофије. Филозофске дисциплине. Специфичности филозофије и науке, и развој науке из филозофије. Филозофске концепције (Платон, Аристотел, Декарт, Лајбниц, Кант, Хегел, Ниче, Јасперс, Сартр, Хусерл, Хајдегер). Савремене филозофске оријентације (феноменологија, херменеутика, филозофија језика, социјална филозофија). Модерна филозофија и савремена истраживања у филозофији. Однос филозофије и психологије.			
Литература (одабрана поглавља)			
1. Pjer, A. (2010). *Šta je antička filozofija*. Fedon, Beograd. 2. Erl, V.Dž. (2005). *Uvod u filozofiju*. Dereta, Beograd. 3. Guthrie, V.K.C. (2006). *Povijest grčke filozofije*. Naklada Jurčić, Zagreb. 4. Piper, A. (2007). *Misli sam*. Akademska knjiga, Novi Sad. 5. Купер, Д. (2004). *Светска филозофија*. Светови, Нови Сад. 6. Jaspers, K. (1973). *Filozofija egzistencije, Uvod u filozofiju*. Prosveta, Beograd.			
Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 0	ДОН: 0	Остали часови: 0
Методе извођења наставе Предавања, дискусије, групне и индивидуалне активности студената, самостална израда рада			

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**10**	писмени испит	**-**
семинарски	**30**	усмени испит	**60**

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**				
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**				
Назив предмета: **Енглески језик 1 – виши ниво (П106а)**				
Наставник: **доц. др Јелена Даниловић Јеремић**				
Статус предмета: **изборни - двосеместрални**				
Број ЕСПБ: **6**				
Услов: **потребно предзнање из језика**				
Циљ предмета Развијање свих аспеката комуникативне компетенције од Б1 ка нивоу Б2 Заједничког европског референтног оквира за живе језике, нарочито у домену језичких вештина читања и говора.				
Исход предмета Студент може да разуме разговетан говор и да спонтано учествује у разговору о свакодневним и познатим темама; може да се снађе у већини ситуација које би га могле задесити током путовања кроз пределе у којима се говори енглески језик; може да опише лична искуства и догађаје, као и своје снове и амбиције; уме да напише једноставан текст који следи принципе логичког излагања на теме које су му познате или нарочито блиске, као и да напише писма у којима описује своја искуства или утиске; уме да изложи, повезујући једноставне реченице, своје доживљаје и да преприча садржај књиге или филма, али и да изнесе кратка образложења властитог мишљења или планова.				
Садржај предмета *Теоријски:* Различити граматички садржаји који одговарају нивоу Б1-Б2 Заједничког европског оквира (герунд, инфинитив, партиципи, употреба свих времена индикатива, модални глаголи, кондиционалне реченице, фразални глаголи, релативне клаузе, пасив, неуправни говор, козатив, предлози, колокације). *Практични:* Наставне јединице обухватају теме из различитих области психологије, као и различите културне, лексичке и граматичке садржаје који се спроводе кроз различите комуникативне функције (приповедање догађаја, описивање људи/простора/хипотетичких ситуација, изношење аргумената за и против, прихватање и одбијање захтева, писање жалбе/имејла/новинског чланка/писма уреднику, пружање савета, убеђивање).				
Литература				
1. Richards, J., Hull, J., Proctor, S. (1998). *New Interchange 3*. Cambridge: Cambridge University Press. 2. Short, J. (2010). *English for Psychology In Higher Education Studies*. ESAP: Garnet Publishing Ltd. 3. Popović, Lj. Mirić, V. (1999). *Gramatika engleskog jezika sa vežbanjima*. Beograd: Zavet. 4. Redman, S. (1997). *English Vocabulary in Use: pre-intermediate and intermediate*. Cambridge: Cambridge University Press. 5. Murphy, R. (2000). *Essential Grammar in Use*. Cambridge: Cambridge University Press. 6. Seal, B. (2005). *Academic Encounters: Human Behaviour*. Cambridge University Press. 7. Hewings, M. (2005). *Advanced Grammar in Use*. Cambridge: Cambridge University Press.				
Број часова активне наставе недељно				
Предавања: 1	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0	
Методе извођења наставе Вербално-текстуална, илустративно-демонстративна, интерактивна.				

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
практична настава	**10**	писмени испит	**50**
колоквијуми	**20**	усмени испит, интервју	**20**

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**

Врста и ниво студија: **Основне академске студије**

Назив предмета: **Шпански језик 1 – основни ниво (П106б)**

Наставник: **доц. др Маша Петровић Гујаничић**

Статус предмета: **изборни - двосеместрални**

Број ЕСПБ: **6**

Услов: **није потребно предзнање из језика**

Циљ предмета

Оспособљавање студената путем комуникативне наставе да се на шпанском језику споразумевају у складу са дескрипторима за ниво А1+/А2 Заједничког европског референтног оквира.

Исход предмета

Општи исходи – развијање комуникативне компетенције, пре свега у личном, јавном и образовном домену употребе језика у складу са дескрипторима за ниво А1+/А2. Специфични исходи – Студент разуме изразе и речи који су носиоци значења у контекстима основних животних активности (нпр. основне личне и породичне ствари, представљање и упознавање куповина, активности слободног времена...). Може да једноставно опише или представи особе, радње и појаве из сфере свог интересовања употребљавајући кратке исказе. У стању је да води разговор у познатом окружењу и размењује једноставне и директне информација о блиским темама. Разуме краће и обичне писане текстове о општим темама, разуме и користи учестале изразе. Пише једноставније исказе и просте реченице уз употребу основних маркера дискурса.

Садржај предмета

Теоријска настава

Упознавање и представљање; навике и обичаји, понашање у јавности; пружање упутстава; исказивање склоности и способности, врлина и мана; говорни чинови поздрављања, скретања пажње; упознавање са обичајима шпанске и хиспанске говорне заједнице.

Практична настава

Практична настава заснована на језичким вежбама усмереним ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (у складу са дескрипторима за ниво А1/А2).

Литература

1. Álvarez Martínez, María Ángeles [et al.]. *Sueña 1. Español lengua extranjera: nivel inicial: libro del alumno*. Madrid, Anaya, 2007.
2. Álvarez Martínez, María Ángeles[et al.]. *Sueña 1. Español lengua extranjera: nivel inicial: cuaderno de ejercicios*. Madrid, Anaya, 2007.

Речници

1. CLAVE. *Diccionario de uso del español actual*. Madrid: SM, 2002.

Број часова активне наставе недељно			
Предавања: 1	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Интерактивна настава се одвија у оквиру предавања (монолошка и дијалошка метода), вежби (рад на тексту, дијалошка метода), консултација (индивидуалне и групне). Комуникативна настава кроз рад у паровима, групни рад, мини презентације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
практична настава	**10**	писмени испит	**40**
колоквијуми	**30**	усмени испит, интервју	**20**

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Немачки језик 1 – основни ниво (П106в)**	
Наставник: **доц. др Јулијана Вулетић Ђурић**	
Статус предмета: **изборни - двосеместрални**	
Број ЕСПБ: **6**	
Услов: **није потребно предзнање из језика**	
Циљ предмета Оспособљавање студената путем комуникативне наставе да се на немачком језику споразумевају у складу са дескрипторима за ниво А1+/А2 Заједничког европског референтног оквира.	
Исход предмета Умеће да се (у контекстима које литература пружа) служи вештинама читања, писања, слушања и говора на А1+/А2 нивоу, и да на истом новоу уме да употреби вокабулар и граматичке јединице које су покривене литературом.	
Садржај предмета Теоријска настава Упознавање и представљање; навике и обичаји, понашање у јавности; пружање упутстава; исказивање склоности и способности, врлина и мана; говорни чинови поздрављања, скретања пажње; професије; Практична настава Језичке вежбе усмерене ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на немачком језику (ниво А1).	
Литература 1. DELFIN Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache (Lehrbuch - уџбеник), Huerber, Ismaning, Немачка, 2001. 2. DELFIN Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache (Arbeitsbuch – радна свеска), Huerber, Ismaning, Немачка, 2001. 3. DELFIN Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache (CD), Huerber, Ismaning, Немачка, 2001. **Речници** Коришћење двојезичних и једнојезичних стандардних, као и стручних речника, потребних лексикона и енциклопедија и секундарне литературе из дотичне струке	
Број часова активне наставе недељно	
Предавања: 1 | Вежбе: 2 | ДОН: 0 | Остали часови: 0	
Методе извођења наставе Настава немачког језика се одвија у оквиру предавања (монолошка и дијалошка метода), вежби (рад на тексту, дијалошка метода), консултација (индивидуалне и групне).	

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**-**	писмени испит	**40**
практична настава	**10**	усмени испит	**20**
колоквијум	**30**		
семинар-и			

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**
Назив предмета: **Физиологија психичких процеса 1 (П107)**
Наставник: **проф. др Бранка Огњановић, проф. др Милош Матић**
Статус предмета: **обавезан**
Број ЕСПБ: **5**
Услов:

Циљ предмета

Основни циљ је да студенти психологије стекну знања о фунционалној јединици нервног система и биофизичким збивањима која имају улогу у психичкој делатности човека. Упознавање са правилима регулације функција у организму и одржавања хомеостазе, нервним и хуморалним механизмима. Упознавање са елементима и функцијом делова периферног и централног нервног система.

Исход предмета

Студенти имају увид у организацију на физиолошком нивоу организма, схватају основне појмове о биофизичким процесима неопходним за организацију психичких процеса, а посебно принципе неурохуморалне регулације. Студенти разумеју и познају физиолошке основе психолошких процеса.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Увод: предмет проучавања физиологије. 2. Структура ћелије и опште функционалне особине ћелије. 3. Биоелектричне појаве и надражљивост ћелије. Мембрански и акциони потенцијал. Јонска основа акционог потенцијала. 4. Типови ћелија у нервном систему. 5. Функционалне одлике нервног система. 6. Неуротранспорт. 7. Синаптичка трансмисија: Типови синапси - хемијска и електрична. Рецептори и синаптички потенцијали. 8. Неуротрансмитери и неуромодулатори. 9. Рецепторско-ефекторни систем. Рефлексни лук. Сензорни рецептори и органи. 10. Неуроендокрини систем: Хуморални механизми регулације функција у организму; локални и општи хормони. 11. Ендокрине функције. 12. Функционални елементи и структурна организација можданих региона. 13. Неурофизиолошке основе учења и меморије. 14. Психофизиолошки ефекти поремећаја неуротрансмисије. 15. Неурофизиолошке основе биолошких ритмова.

Практична настава

Вежбе, други облици наставе, користи се могућност интерактивне наставе и извођење виртуелних експеримената; студенти самостално обрађују поједине наставне јединице.

Литература

1. Огњановић Б. (2016). *Општа физиологија*. Природно-математички факултет, Крагујевац.
2. Пашић М. (1994). *Физиологија нервног система*. НК, Београд.
3. Guyton AC. (1996). *Медицинска физиологија*. МК, Београд. (поглавља из опште физиологије и физиологије ћелије и ендокринологије).
4. Деспопулос А, Зилбернагл Ш. (2006). *Физиолошки атлас у боји (поглавља 1, 2, 3, 11, 12)*. Медицински факултет, Ниш.
5. Огњановић Б, Ђорђевић Н. (2010). *Практикум из опште физиологије са радном свеском*. Природно-математички факултет, Крагујевац.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Усмена излагања праћена видео презентацијама и наставним филмовима

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**5**	писмени и усмени испит	**60**
практична настава	**5**		
колоквијуми	**20**		
семинарски	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Статистика у психологији 2 (П108)**	
Наставник: **доц. др Богдан Пирковић**	
Статус предмета: **обавезни**	
Број ЕСПБ**: 6**	
Услов: **за полагање испита - положен испит из предмета Статистика у психологији 1**	
Циљ предмета Упознавање студената са сложенијим статистичким појмовима и процедурама у психолошким истраживањима. Оспособљавање за сложеније анализе података и примену статистичких анализа путем статистичког софтвера, статистичко закључивање и тумачење резултата.	
Исход предмета Студенти су способни да адекватно тумаче мере статистичких анализа закључивања са више варијабли и мерења, да планирају процес обраде података, врше адекватне трансформације података и интерпретирају добијене резултате.	
Садржај предмета *Теоријска настава* Статистички и графички приказ биваријационих података. Коваријанса и линеарна корелација. Линеарна корелација и једнострука регресиона анализа. Вишеструка регресиона анализа. Бинарна логистичка регресија. Анализа дводимензионалних контингенцијских табела (χ^2 тест и мере асоцијације двеју категоричких варијабли, појам статистичке независности двеју категоричких варијабли). Једнофакторска анализа варијансе (мере величине ефекта, накнадни тестови). Двофакторска анализа варијансе (појам интеракције фактора, накнадни тестови). Анализа варијансе у нацртима са поновљеним мерењима. *Практична настава* Студенти се обучавају да израђују сложеније планове обраде података, статистичку анализу, представљање и тумачење резултата. Израда семинарског рада у оквиру кога студенти показују способност да самостално примене обрађене статистичке поступке.	
Литература	
1. Тењовић, Л. (2002). *Статистика у психологији*. Друштво психолога Србије, Београд. 2. Петз, Б. (2004). *Основне статистичке методе за нематематичаре*. Наклада Слап, Јастребарско. 3. Фајгељ, С. (2009). *Психометрија*. Центар за примењену психологију, Београд 4. Harrell, Jr., Frank E. (2010). *Regression modeling strategies: with application to linear models, logistic regression, and survival analysis*. New York. 5. Pallanat, J. (2011). *SPSS - priručnik za preživljavanje*. Микро књига, Београд.	
Број часова активне наставе	
Предавања: 2 | Вежбе: 2 | ДОН: 0 | Остали часови: 0	
Методе извођења наставе Предавања, дискусије, групне и индивидуалне активности студената, семинарски рад	

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**5**	писмени испит	**40**
колоквијум	**30**	усмени испит	**10**
семинар-и	**15**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Психологија мотивације и емоција (П109)**	
Наставник: **проф. др Јелена Старчевић**	
Статус предмета: **обавезан**	
Број ЕСПБ: **6**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање студената са основним појмовима у области психологије мотивације и емоција, савременим сазнањима о физиолошким, феноменолошким и функционалним аспектима, као и динамици развоја појединих мотивационих и емоционалних процеса. Оспособљавање студената да разумеју природу мотивације и емоција и њихов значај за функционисање појединца, критички дискутују о проблемима и налазима емпиријских истраживања у овој области, и увиђају могућности примене сазнања о овим процесима у обезбеђењу адекватног функционисања у различитим областима људске делатности.

Исход предмета

Студенти су способни да: покажу разумевање основних појмова у овој области психологије, познавање и разумевање различитости теоријских приступа мотивацији и емоцијама; анализирају примере емпиријских истраживања у области мотивације и емоција, и критички користе више извора информација.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Мотивација: појмовно одређење, функције, начин изражавања; 2. Емоције: појмовно одређење, функције и опис емоција; 3. Димензије емоционалног доживљаја и начин изражавања; 4. Мотивација и емоције: филозофска основа и појмови, Основни проблеми и истраживачки приступи; 5. Теорије мотивације (инстинктивистичке, теорије нагона, хедонистичке, когнитивне теорије); 6. Ненагонска мотивација и психолошке потребе; 7. Мотивација и личност; 8. Социјалне потребе; 9. Схватање мотивације у савременом добу; 10. Неурофизиолошке основе мотивације и емоција; 11. Физиолошке теорије емоција и биолошки аспекти емоција; 12. Когнитивне теорије, феноменолошки приступ; 13. Културолошки контекст емоција; 14. Индивидуалне разлике у емоционалном и мотивационом функционисању; 15. Мотиви и емоције у контексту менталног здравља.

Практична настава

Презентација и дискусија различитих модела, примена упитника за процену темперамента и тестова за испитивање емоција; анализа таксономије људских циљева; Препознавање и доживљавање емоција; Емоције, расположења, темперамент.

Литература (одабрана поглавља)

1. Рив, Ц. (2010). *Разумијевање мотивације и емоција*. Наклада Слап, Јастребарско.
2. Огњеновић, П., Шкорц, Б. (2012). *Наше намере и осећања*. Завод за уџбенике, Београд.
3. Реинберг, Ф. (2004). *Мотивација*. Наклада Слап, Јастребарско.
4. Бек, Р. (2003). *Мотивација – теорије и начела*. Наклада Слап, Јастребарско.
5. Оатлеј, К., Џенкинс, Ј.М. (2003). *Разумијевање емоција*. Наклада Слап, Јастребарско.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Усмена излагања праћена видео презентацијама и наставним филмовима

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**5**	писмени испит	**30**
активност у току вежби	**5**	усмени испит	**20**
семинарски	**10**		
колоквијум	**30**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Когнитивна психологија (П110)**			
Наставник: **проф. др Ана Воларевић**			
Статус предмета: **обавезни**			
Број ЕСПБ: **6**			
Услов:			

Циљ предмета

Упознавање студената са аспектима когнитивних структура и механизама, и основним проблемима и приступима у когнитивној психологији. Оспособљавање студената да разумеју најновија сазнања о оперативној и дуготрајној меморији, разликују чиниоце пажње и памћења; да критички дискутују налазе везане за ову област и схвате значај резултата савремених неуролошких истраживања.

Исход предмета

Од студената се очекује да на крају курса буду способни да разумеју основе когнитивних структура и механизме когнитивног функционисања, везе између когнитивних психичких процеса и функција, и начине истраживања когнитивних процеса; поседују знања о неуралним основама когниције; да примењују знања о основама когнитивних процеса у професионалној пракси и да критички дискутују и евалуирају налазе везане за ову област.

Садржај предмета

Теоријска настава

Предмет когнитивне психологије. Историјски развој когнитивне психологије; Методе и технике у когнитивној психологији; Когнитивна обрада информација; Чулна (ехоичка и иконичка) меморија; Пажња; Карактеристике оперативне меморије; Радна меморија; Организација знања; Пропозиције и шеме; Класификација садржаја дуготрајне меморије; Ментална визуализација; Епизодичка меморија, аутобиографска сећања; Перцепција говора и ментални лексикон; Имплицитно учење и памћење; Заборављање, амнезије; Поремећаји памћења, емотивни и физички чиниоци.

Практична настава:

Неуропсихолошка истраживања мождaних функција. Испитивање процеса пажње. Практична настава кроз експерименте из виртуалне когнитивне лабораторије *Cog-Lab*. Препознавање визуелних садржаја. Испитивање аутобиографског памћења. Процена дефицита памћења.

Литература

1. Костић, А. (2006). *Когнитивна психологија*. Завод за уџбенике, Београд.

одабрана поглавља

2. Sternberg, R. (2005). *Когнитивна психологија*. Naklada Slap, Jastrebarsko.
3. Бедли, А. (2004). *Људско памћење*. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

интерактивне методе (комбинација предавања, индивидуалног рада и рада у малим групама)

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	писмени испит	**30**
колоквијум	**30**	усмени испит	**20**
семинарски	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Социологија (П111)**			
Наставник: **проф. др Весна С. Трифуновић**			
Статус предмета: **обавезни**			
Број ЕСПБ: **4**			
Услов:			

Циљ предмета

Упознавање са основним социолошким појмовима, теоријама о друштву и методама истраживања друштва; упознавање са друштвеном структуром, темељима друштвене моћи и механизмима друштвених промена; развијање критичког приступа у проучавању друштвених феномена. Упознавање са утицајима глобализације и технологије на промене у друштву.

Исход предмета

Студенти су овладали способношћу самосталног коришћења основног појмовно-аналитичког апарата за анализу савременог друштва и друштвених промена; студенти разумеју повезаност између глобалних друштвених процеса и процеса у локалним друштвима; студенти могу критички да анализирају процесе и промене у друштву и могу активно да учествују у друштвено-политичком животу.

Садржај предмета

Социолошко гледиште; култура и друштво; социјализација; норма и вредност; статус и улога. Развој социолошког мишљења; Теорије друштва. Методе истраживања у социологији. Типови друштва, промене у друштву, развој друштва. Друштвена интеракција и свакодневни живот. Социологија тела: здравље, болест и старење. Породица и савремено друштво. Друштво и преступничко понашање; Девијације и друштвена регулација (санкције). Раса, етницитет и миграције. Власт, политика и моћ. Класа, стратификација и неједнакост. Друштвена стратификација: појам и димензије. Друштвена мобилност: појам и типови мобилности. Друштвена искљученост, сиромаштво, социјална помоћ. Религија (дефиниција религије, врсте религија, теорије религије, врсте религијских организација, секуларизација, нови религијски покрети, верски фундаментализам). Медији и хиперреалност. Глобализација; технологија; урбани простори; становништво и еколошка криза.

Литература (одабрана поглавља)

1. Gidens, E. (2007). *Sociologija*. Ekonomski fakultet, Beograd.
2. Haralmbos, M., Holborn, M. (1989). *Uvod u sociologiju.* Globus, Zagreb.
3. Tarner, DŽ. (2009). *Sociologija*. Mediterran Publishing, Novi Sad.
4. Рицер, Џ. (2009). *Савремена социолошка теорија и њени класични корени.* Службени гласник, Београд.

Допунска литература:

5. Vuletić, V. (prir.) (2003). *Globalizacija – mit ili stvarnost*. Zavod za udžbenike, Beograd.
6. Мандер, Џ., Голдсмит, Е. (2003). *Глобализација*. Клио, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 0	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, групне и индивидуалне активности студената, семинари, консултације, менторски рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**15**	писмени испит	**50**
колоквијум	**20**	усмени испит	
семинарски	**15**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Психологија учења (П201)**	
Наставник: **проф. др Јелена Старчевић**	
Статус предмета: **обавезни**	
Број ЕСПБ**: 6**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање студената са основним проблемима психологије учења, класификацијом и операционализацијом облика учења и процеса учења. Оспособљавање студената да разликују облике учења и образложе механизме учења.

Исход предмета

Студенти су способни да репродукују знања о основним проблемима психологије учења, разумеју и разликују операционално дефинисане облике учења, разумеју услове учења и однос учења са другим когнитивним процесима.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам учења и савремено одређење појма учења. Учење и памћење, значај психологије учења. Класификација основних облика учења. Рано учење: утискивање; експозиционо учење. Проблематични и прелазни облици учења: сензитизација, хабитуација. Класично условљавање – основне варијабле, маскирање и блокирање, условљавање код људи. Инструментално учење, режими поткрепљења, гашење, и теорије гашења. Учење увиђањем, учење по моделу. Теорије учења (когнитивне, асоцијационистичке теорије. Теорије учења (теорија медијације, теорије више фактора). Емоционално условљавање. Стицање црта личности. Неки важни процеси и услови учења: понављање, мотивација и учење. Трансфер учења, памћење и заборављање, мишљење.

Практична настава

Дискусија и прикази појединих врста учења и теорија учења. Израда семинарских радова на одабране теме. Приказ кључних експеримената у психологији учења.

Литература (одабрана поглавља)

1. Радоњић, С. (2010). *Општа психологија 2*. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
2. Заревски, П. (2007). *Психологија памћења и учења*. Наклада Слап, Јастребарско.
3. Howe, M.J.A. (2002). *Психологија учења*. Наклада Слап, Јастребарско.
4. Радоњић, С. (2004). *Психологија учења*. Завод за уџбенике, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, дискусије, групне и индивидуалне активности студената, семинарски рад

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**5**	писмени испит	**50**
активност у току вежби	**5**	усмени испит	
колоквијум-и	**25**		
семинар-и	**15**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Методологија психолошких истраживања (П202)**			
Наставник: **проф. др Дарко Хинић**			
Статус предмета: **обавезни**			
Број ЕСПБ: **6**			
Услов:			

Циљ предмета

Упознавање студената са методолошким основама емпиријских истраживања, научним погледом на свет и основним истраживачким парадигмама, пројектовањем и спровођењем емпиријских истраживања, методама и техникама истраживања у психологији, као и са етичким и правним контекстом ових истраживања, те начинима представљања научних резултата.

Исход предмета

Студенти познају основне методе и врсте научних истраживања, способни су да у једноставним ситуацијама одаберу исправан методолошки приступ испитивању психолошких феномена, осмисле нацрт и истраживање примерено конкретном психолошком проблему и примене методолошка знања потребна за спровођење и контролу истраживања, поштујући етичке стандарде савремене науке и психологије. Студенти такође владају основама писменог представљања научних резултата у стандардним научним форматима.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Основне парадигме научних истраживања. Врсте и структура (фазе) истраживања. Варијабле у истраживањима: независне, зависне, контролне, модератор варијабле, модели односа између варијабли, латентне и манифестне варијабле. Проблем и циљ истраживања, истраживачка питања и хипотезе. Истраживачки нацрти: фреквенцијски, факторски, корелациони. Валидност истраживања: интерна и екстерна валидност, конструктивна валидност. Узорковање. Контрола спољних варијабли. Експериментална и квази-експериментална истраживања. Неексперименталне истраживања. Технике истраживања: тестови, упитник, интервју, фокус групе, социометрија, анализа садржаја, скале процене. Етичка питања везана за истраживања.

Практична настава:

Дефинисање теоријског оквира истраживања. Преглед литературе и научних база. Приказ научних чланака. Проблеми мерења. Израда нацрта примереног тренутном нивоу знања студената. Избор инструмената. Инструктажа анкетара и израда упутства. Спровођење истраживања. Припрема података, израда базе и унос података. Израда и презентовање извештаја, према пропозицијама писања научних текстова.

Литература

1. Фајгељ, С. (2014). *Методе истраживања понашања*. Центар за примењену психологију, Београд.
2. Тодоровић, Д. (2016). *Методологија психолошких истраживања*. ЦПП, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Усмена излагања праћена видео презентацијама, дискусија, истраживачки рад у групама.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	писмени испит	**30**
колоквијум	**30**	усмени испит (одбрана пројекта)	**15**
истраживачки пројекат	**15**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**

Врста и ниво студија: **Основне академске студије**

Назив предмета: **Увод у развојну психологију (П203)**

Наставник: **доц. др Бојана Димитријевић**

Статус предмета: **обавезни**

Број ЕСПБ**: 6**

Услов:

Циљ предмета

Упознавање са основним темама, питањима и појмовима везаним за психофизички развој детета. Усвајање знања о развојним и индивидуалним специфичностима целоживотног развоја особе. Разумевање теоријских приступа у развојној психологији и њихова примена на основном нивоу.

Исход предмета

Владање основним знањима из области развојне психологије. Јасан увид у особености и потребе особа различитих узраста. Оспособљеност за критичко разматрање различитих теоријских приступа у развојној психологији и за базичну процену индивидуалног развоја.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам развоја; Предмет и области развојне психологије; Развојне и неразвојне промене; Фактори и аспекти развоја; Детињство у различитим социокултурним контекстима; Развој мисли о детету и детињству; Промене у развојној психологији као научној дисциплини; Теоријски приступи у развојној психологији; Истраживачке методе развојне психологије; Чиниоци развоја; Области психичког развоја; Фазе психичког развоја: пренатални, новорођенче и беба; Рано детињство, средње детињство; Адолесценција; Увод у одрасло доба и старост.

Практична настава

Примена стандарда за развој и учење деце раних узраста, развојних скала и развојних норми. Процена развоја у раном детињству - скале раног развоја; скале развоја говора и др.

Литература (одабрана поглавља)

1. Јерковић, И., Зотовић, М. (2005). *Увод у развојну психологију.* ЦПП, Београд.
2. Берк, Л. (2005). *Психологија целоживотног развоја*. Наклада Слап, Јастребарско.
3. Стефановић Станојевић Т., Михић, И., Ханак, Н. (2012). *Афективна везаност и породични односи: развој и значај.* ЦПП, Београд.
4. Смиљанић, В. (2009). *Развојна психологија*. ЦПП, Београд.
5. Бауцал, А. (Ур.) (2012). *Стандарди за развој и учење деце раних узраста*. Институт за психолошка истраживања и УНИЦЕФ, Београд.
6. Ивић, И., Игњатовић, Н., Росандић, Р. (1989). *Приручник за вежбе из развојне психологије*. ДПС, Београд.
7. Данијелс, Е.Р., Стафорд, К. (2001). *Интеграција деце са посебним потребама*. Центар за интерактивну педагогију, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Фронтална настава (смисаоно-рецептивни облик); Интерактивни облици рада; Самостални рад студената и рад у пару/групи.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**5**	писмени испит	**30**
практична настава	**5**	усмени испит	**30**
колоквијум	**20**		
семинар-и	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Физиологија психичких процеса 2 (П204)**			
Наставник: **проф. др Гвозден Росић, проф. др Драгица Селаковић**			
Статус предмета: **обавезни**			
Број ЕСПБ**: 5**			
Услов: за полагање испита положен предмет Физиологија психичких процеса 1			
Циљ предмета Основни циљ је да студенти психологије упознају морфофизиолошки супстрат и природу нервних процеса који имају улогу у обезбеђивању сложених форми психичке делатности човека.			
Исход предмета Студенти имају увид у организацију нервног система и разумеју значај појединих структура у различитим психичким процесима, примењују фундаментални и примењени приступ, што омогућава лакше праћење и разумевање нормалног понашања, као и поремећаја понашања.			
Садржај предмета *Теоријска настава* 1. Функционална организација ЦНС-а; 2. Трансфер сигнала у ЦНС-у; 3. Физиолошки механизми контроле моторичких функција; 4. Контрола сензорних функција; 5. Регулација понашања; 6. Молекуларни механизми поремећаја расположења; 7. Физиолошке основе когнитивних процеса; 8. Патофизиолошке основе поремећаја виших функција ЦНС-а; 9. Ноцицепција; 10. Физиолошке основе спавања; 11. Поремећаји спавања; 12. Физиологија аутономног нервног система; 13. Значај интегралне неуроендокрине регулације; 14. Молекуларни механизми ЦНС-а повезани са старењем; 15. Физиологија чула и повезаност са развојем психичких функција. *Практична настава* Експерименталне и клиничке процедуре за испитивања у неурофизиологији; Клиничке манифестације поремећаја моторичких и сензорних функција. Бихевиорална истраживања на анималним експерименталним моделима. Испитивање електричне активности мозга. Испитивање функција чула.			
Литература			
1. Ganong, W. (Јаковљевић, В. главни редактор). (2015). *Ганонгов преглед медицинске физиологије*. Факултет медицинских наука, Крагујевац. 2. Guyton, A.C., Hall, J.E. (2003). *Медицинска физиологија*. Савремена администрација, Београд. 3. Пашић, М. (1994). *Физиологија нервног система*. НК, Београд.			
Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0
Методе извођења наставе Усмена излагања, вежбе, други облици наставе, користи се могућност интерактивне наставе и извођење виртуелних експеримената.			

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**15**	писмени испит	**30**
практична настава	**15**	усмени испит	**30**
семинарски	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Енглески језик 2 – виши ниво (П205а)**	
Наставник: **доц. др Јелена Даниловић Јеремић**	
Статус предмета: **изборни - двосеместрални**	
Број ЕСПБ**: 6**	
Услов: за полагање испита - положен предмет Енглески језик 1 виши ниво	
Циљ предмета Развијање комуникативне компетенције у складу са дескрипторима за ниво Б2 Заједничког европског референтног оквира. Савладавање карактеристика енглеског језика специфичног за ужу стручну област; развијање академских језичких вештина у циљу успешног коришћења енглеског језика за потребе студирања и даљег усавршавања у струци.	
Исход предмета Студент може да разуме основне идеје комплексног текста који се бави конкретним и апстрактним темама, укључујући и стручне текстове из своје професионалне области; може да се флуентно и спонтано изражава, и да неометано комуницира са изворним говорницима; може да произведе јасан, детаљан текст о различитим темама и образложи своје мишљење представљајући предности и мане туђих аргументација. Упознат је са сложенијом терминологијом из области психологије, коментарише и активно је употребљава. Чита различите психолошке текстове са задовољавајућим степеном разумевања.	
Садржај предмета *Теоријска настава* Различити граматички садржаји који одговарају нивоу Б2 Заједничког референтног оквира (члан, придеви, прилози, сва глаголска времена, неуправни говор, слагање времена, кондиционалне реченице, пасив, коњуктив, колокације, пропозиција, фразални глаголи, синонимија и антонимија, одлике појединих регистара, модални глаголи, герунд, партиципи). *Практична настава* Увежбавање грађе на нивоу морфологије, лексике и синтаксе; развијање способности разумевања слушањем монолошких и дијалошких јединица; развијање способности логичног и кохерентног излагања мисли у говору и писању, као и критичког мишљења и аргументовања ставова путем дискусија и дебата; обогаћивање фонда речи; развијање способности анализе и парафразе на нивоу реченице, параграфа и читавог текста; граматичка и лексичка вежбања на избору текстова из области психологије.	
Литература	
1. Short, J. (2010). *English for Psychology in Higher Education Studies*. Garnet Publishing Ltd, ESAP. 2. Seal, B. (2005). *Academic Encounters: Human Behaviour. High Intermediate to Low Advanced*. Cambridge University Press, Cambridge. 3. Hewings, M. (2005). *Advanced Grammar in Use*. Cambridge University Press, Cambridge. 4. Murphy, R. (2002). *English Grammar in Use*. Cambridge University Press, Cambridge. 5. Popović, Lj., Mirić, V. (1999). *Gramatika engleskog jezika sa vežbanjima*. Zavet, Beograd.	

Број часова активне наставе				
Предавања: 1	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

Вербално-текстуална, илустративно-демонстративна, интерактивна.

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**10**	писмени испит	**50**
колоквијум-и	**20**	усмени испит	**20**

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**
Назив предмета: **Шпански језик 2 – основни ниво (П205б)**
Наставник: **доц. др Маја Андријевић**
Статус предмета: **изборни - двосеместрални**
Број ЕСПБ**: 6**
Услов: за полагање испита положен предмет Шпански 1
Циљ предмета Оспособљавање студената да се споразумевају на шпанском језику у складу са дескрипторима за ниво А2/Б1.1 Заједничког европског референтног оквира.
Исход предмета Општи исход – развијање комуникативне компетенције у личном, јавном и образовном домену употребе језика у складу са дескрипторима за ниво Б1.1. Специфични исходи – Студент разуме информације о садржајима из свакодневног живота, препознаје опште поруке и ситније детаље. У говору јасно артикулише једноставне исказе, реализује краћи опис разноврсних тематских целина из свог поља интересовања. Може са извесном сигурношћу да комуницира са другима о различитим садржајима из свог домена интересовања и да размењује, проверава и потврђује информације. Упознат је са основном терминологијом из области психологије, коментарише и активно је употребљава. Чита различите психолошке текстове са задовољавајућим степеном разумевања. Пише једноставне исказе и саставе који се тичу његовог делокруга интересовања.
Садржај предмета *Теоријска настава* Настава усмерена ка разумевању говорног и писаног језика, правилном усменом и писменом изражавању на шпанском језику (у складу са дескрипторима за ниво Б1.1.). Разноврсне комуникативне активности на теме одабране из савремене литературе: искуства у прошлости; планови за будућност; пружање савета и препорука; исказивање личних навике, разлога и мотива; дескрипције и коментарисања људи, односа, активности, појава и феномена; тражење и пружање услуга и сагласности. *Практична настава* Усвајање терминологије, разумевање и коментарисање текстова и тема из уже стручне области (психологија).
Литература
1. Cabrerizo Ruiz, María Aránzazu [et al.]. *Sueña 2. Español lengua extranjera: nivel medio: libro del alumno*. Madrid, Anaya, 2008. 2. Alba, Águeda. *Prisma continúa: método de español para extranjeros. Prisma de ejercicios: nivel A2*. Madrid, Edinumen, 2006. 3. CLAVE. *Diccionario de uso del español actual*. Madrid: SM, 2002. Речник - Избор текстова из области психологије

Број часова активне наставе			
Предавања: 1	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Интерактивна настава (монолошка и дијалошка метода), вежбе (рад на тексту, дијалошка метода), консултације (индивидуалне и групне). Комуникативна настава кроз рад у паровима, групни рад, мини презентације, коментарисање општих и уже стручних тектова.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	писмени испит	**40**
колоквијум-и	**30**	усмени испит - интервју	**20**

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Немачки језик 2 – основни ниво (П205в)**			
Наставник: **доц. др Јулијана Вулетић Ђурић**			
Статус предмета: **изборни - двосеместрални**			
Број ЕСПБ**: 6**			
Услов: за полагање испита положен предмет Немачки језик 1			
Циљ предмета Оспособљавање студената путем комуникативне наставе да се на немачком језику споразумевају у складу са дескрипторима за ниво А2/Б1.2 Заједничког европског референтног оквира.			
Исход предмета Студенти владају немачким говорним и писаним језиком на нивоу Б1.2 према стандардима Заједничког европског језичког оквира.			
Садржај предмета *Теоријска настава* Школа и каријера, информисање; спорт и здравље; историја и политика;упознавање са обичајима немачке говорне заједнице. Теме: искуства у прошлости и планови за будућност. Пружање савета и препорука. Исказивање личних навике, разлога и мотива, физички опис људи, односи и сличности међу особама, тражење и пружање услуга, дозвола и изговора, активности у слободно време. *Практична настава* Језичке вежбе усмерене ка разумевању говорног језика, правилном усменом и писменом изражавању на немачком језику (ниво Б1.2), са акцентом на психолошким темама. Усвајање терминологије, разумевање и коментарисање текстова и тема из уже стручне области (психологија).			
Литература			
1. DELFIN Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache (Lehrbuch - уџбеник), Huerber, Ismaning, Немачка, 2001. 2. DELFIN Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache (Arbeitsbuch – радна свеска), Huerber, Ismaning, Немачка, 2001. 3. DELFIN Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache (CD), Huerber, Ismaning, Немачка, 2001. **Речници** Коришћење двојезичних и једнојезичних стандардних, као и стручних речника, потребних лексикона и енциклопедија и секундарне литературе из дотичне струке - Избор текстова из области психологије.			
Број часова активне наставе			
Предавања: 1	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0
Методе извођења наставе Настава немачког језика се одвија у оквиру предавања (монолошка и дијалошка метода), вежби (рад на тексту, дијалошка метода), консултација (индивидуалне и групне).			

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
практична настава	**10**	писмени испит	**40**
колоквијум	**30**	усмени испит	**20**

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Примењена етика (П206а)**	
Наставник: **проф. др Драгана Игњатовић Ристић, проф. др Саша Радовановић**	
Статус предмета: **изборни**	
Број ЕСПБ**: 4**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање студената са основним проблемима, појмовима и базичним филозофским концептима етике. Схватање моралне одговорности и основа етичности/моралности. Разумевање важности познавања темељних категорија етике и примене етичких начела у психологији. Упознавање са етиком научно-истраживачког рада, рада са клијентима, и етичким аспектима краја живота и етичким кодексом психолога.

Исход предмета

Студенти су овладали знањима о основним филозофским концептима етичности/моралности. Студенти су усвојили основне етичке принципе, разумеју основне појмове психологије морала и принципе различитих психолошких теорија у светлу етичности, познају и разумеју етички кодекс психолога, развили су способност за примену етике у свакодневном раду.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам морала и појам етике. Основни филозофски концепти у етици. Схватање моралности у психолошким теоријама (психоанализа, когнитивне теорије, теорије алтруистичке мотивације). Основни етички принципи. Аспекти савремених етичких проблема. Етика научно-истраживачког рада. Етика рада са пацијентима и клијентима. Етика и модеран свет.

Практична настава

Разрада етичких принципа у пракси. Разрада етичког кодекса психолога. Примена етичких истраживачких критеријума. Плагијаризам, фабриковање и фалсификовање резултата. Разумевање етичких принципа у раду са клијентима. Разумевање етичког кодекса у раду са клијентима и колегама. Улога психолога у савременом контексту - стари/нови изазови.

Литература (одабрана поглавља)

1. ДПС (2022). *Кодекс етике психолога Србије*. Друштво психолога Србије, Београд.
2. Мирић, Ј. (2003). *Тумачење кодекса етике*. Центар за примењену психологију, Београд.
3. Сингер П. (2004). *Увод у етику*. Издавачка књижарница З. Стојановић, Нови Сад.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања (монолошка и дијалошка метода), анализа случајева у групи и индивидуално, семинарски радови, консултације (индивидуалне и групне).

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**20**	писмени испит	
семинарски	**20**	усмени испит	**60**

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Увод у естетику (П206б)**	
Наставник: **проф. др Саша Радовановић**	
Статус предмета: **изборни**	
Број ЕСПБ**: 4**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање са појмовима, проблемима и историјом естетике, са методама и врстама уметничког доживљавања и стварања, проблемом рецепције, структуре уметничких дела, смисла, система и положаја уметности, као и питањем укуса, и естетичких категорија. Стицање општих увида о психологији у оквирима уметничког стваралаштва: душа и лепо у античкој филозофији; естетско искуство и опажање.

Исход предмета

Способност интерпретације основа проучавања и тумачења уметности, различитих аспеката уметничких дела и њиховог места унутар европске културе и светске баштине. Разумевање система уметности и односа између естетичких категорија, света живота и смисла уметничког стварања. Студенти имају увида у специфична прожимања психологије, књижевности, уметности и културе; имају развијене интерпретативне, херменеутичке и естетичке ставове.

Садржај предмета

Теоријска настава

Историјска оријентација у подручју основних проблема филозофије уметности. Различита естетичка становишта и правци. Смисао уметности, естетичких категорија, чулног опажања, лепоте, однос естетике, традиционалне метафизике и уметности: од антике до постмодерне.

Практична настава

Рад на текстовима из области естетике. Платонови дијалози (Федар, Гозба, Држава). Инерпретација, разговор, полемисање, појашњавање терминологије.

Литература (одабрана поглавља)

1. Аристотел (2008). *О песничкој уметности*. Дерета, Београд.
2. Хартман, Н. (2004). *Естетика*. Дерета, Београд.
3. Грејам, Г. (2010). *Филозофија уметности: увод у естетику*. Клио, Београд.
4. Платон (1979). *Ијон, Гозба.* Федар, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Вербално-текстуалне методе и илустративно-демонстративне. Проблемски приступ –реферати, индивидуални рад са студентима (консултације).

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**5**	писмени испит	
активност у току вежби	**5**	усмени испит	**60**
семинар-и	**30**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**				
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**				
Назив предмета: **Основи социјалне психологије (П207)**				
Наставник: **проф. др Дарко Хинић**				
Статус предмета: **обавезни**				
Број ЕСПБ**: 6**				
Услов:				
Циљ предмета Упознавање студената са појмовима из области социјалне психологије: садржајима, агенсима и ефектима процеса социјализације, појмовима из области социјалне перцепције и когниције, формирања импресије о себи и другима, и главним методама истраживања понашања људи. Оспособљавање студената да критички анализирају и разумеју психолошке основе социјалних збивања и процеса, и користе стручну литературу из ове области.				
Исход предмета Студенти ће на крају курса бити способни да: користе основну научну терминологију из области социјалне психологије; разумеју основне психолошке процесе који се одвијају у оквиру социјалне перцепције и когниције, социјалним односима и социјалном контексту; критички евалуирају проблеме у социјалнопсихолошким облицима људског понашања; анализирају и интерпретирају емпиријска истраживања у области социјалне психологије; примењују сазнања из ове области у свакодневном раду психолога.				
Садржај предмета *Теоријска настава* Предмет социјалне психологије и историјски развој. Теоријски приступи у социјалној психологији. Социјализација: процеси социјализације, извори и агенси. Социјализација психичких процеса и ефекти социјализације. Социјална перцепција и когниција, природа социјалне перцепције, аутоматска и контролисана социјална когниција, социјална категоризација и хеуристике. Теорије когнитивне конзистенције, равнотеже и когнитивне дисонанце. Формирање прве импресије. Атрибуција понашања и грешке у опажању. Самоопажање, самомотрење, самоприказивање. Социјални мотиви: подела, афилијативни и агресивни мотив, алтруизам и послушност, мотив постигнућа. *Практична настава* Методе и технике у социјалној психологији. Формирање моралне свести (Колбергови нивои моралног расуђивања). Блиски односи и формирање интерперсоналне привлачности. Презентација и анализа семинарских радова из области анализе медијских садржаја.				
Литература 1. Рот, Н. (2010). *Основи социјалне психологије*. Завод за уџбенике, Београд. 2. Aronson, E., Wilson, T.D., Akert, R.M. (2005). *Socijalna psihologija*. Mate, Zagreb. одабрана поглавља 3. Havelka, N. (2012). *Социјална перцепција*. Завод за уџбенике, Београд.				
Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0	
Методе извођења наставе Усмена излагања праћена аудио-видео презентацијама и наставним филмовима. Групне и индивидуалне активности студената, семинарски и истраживачки домаћи радови.				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**	
семинарски (анализа садржаја)	**20**	писмени испит	**30**	
колоквијум	**30**	усмени испит	**20**	

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**
Назив предмета: **Развојна психологија (П208)**
Наставник: **доц. др Бојана Димитријевић**
Статус предмета: **обавезни**
Број ЕСПБ**: 6**
Услов: за полагање испита - положен предмет Увод у развојну психологију
Циљ предмета Дубље разумевање теорија развоја и њихова примена у концептуализацији процеса током детињства и младости. Уочавање одступања од типичног развоја. Препознавање оптималних и депривирајућих околности развоја.
Исход предмета Развијена способност критичког разматрања различитих развојних приступа, модела и теорија. Осопобљеност студената за примену инструмената за процену различитих области развоја. Планирање подршке у случају одступања од типичног развоја и израда превентивних програма.
Садржај предмета *Теоријска настава* Теоријски приступи когнитивном развоју: Индивидуално-конструктивистички приступ Пијажеа: сензо-моторни стадијум, преоперационални стадијум, стадијум конкретних логичких операција, стадијум формалних логичких операција. Критика Индивидуално-конструктивистичког гледишта; Социјално-конструктивистички приступ Виготског; Развој научних појмова, однос мишљења и говора. Афективни развој: Теорија афективног везивања; Социоморални развој; Специфичности развоја у периоду адолесценције. *Практична настава* Практична примена метода за испитивање сазнајног развоја: Дечја слика света и Батерија за испитивање предоперационалног мишљења, Бондов тест логичких операција (БЛОТ), различитих метода за испитивање образаца у домену афективног развоја, као и креирање превентивних програма у адолесценцији.
Литература (одабрана поглавља)
1. Vasta, R., Haith, M.M., Miller, S.A. (2005). *Dečja psihologija.* Naklada Slap, Jastrebarsko. 2. Berk, L. (2005). *Psihologija cjeloživotnog razvoja*. Naklada Slap, Jastrebarsko. 3. Стефановић Станојевић Т. и Михић, И., Ханак, Н. (2012). *Афективна везаност и породични односи: развој и значај.* ЦПП, Београд. 4. Хофман, М. (2003). *Емпатија и морални развој*. Дерета, Београд. 5. Lacković-Grgin, K. (2005). *Psihologija adolescencije*. Naklada Slap, Jastrebarsko. 6. Ивић, И. и сар. (2006). *Приручник за вежбе из Развојне психологије.* ЦПП, Београд. 7. Ивић, И. (2015). *Човек као animal simbolicum.* Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. 8. Пијаже, Ж., Инхелдер, Б. (1990). *Психологија детета*. Издав. Зорана Стојановића, Нови Сад. 9. Виготски, Л. (1977). *Мишљење и говор.* Нолит, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, интерактивна настава, дискусије, групне и индивидуалне активности студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**5**	писмени испит	**30**
практична настава	**5**	усмени испит	**20**
колоквијум	**30**		
семинар-и	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Психологија мисаоних процеса (П209)**			
Наставник: **проф. др Ана Воларевић, доц. др Милена Младеновић**			
Статус предмета: **обавезни**			
Број ЕСПБ**: 6**			
Услов: за полагање испита - положен предмет Когнитивна психологија			

Циљ предмета

Оспособљавање студената: за разумевање психолошких сазнања о основним мисаоним процесима и функцијама, посебно о симболичким и интегративним процесима; за разумевање везе између основних психичких процеса и виших когнитивних процеса и функција. Упознавање студената са знањима о интелигенцији, њеним облицима и манифестацијама, теоријама интелигенције, као и психолошким мерним инструментима за мерење способности.

Исход предмета

Студенти су способни да разумеју: природу и структуру мисаоних процеса, интегративни значај симболичких процеса у укупном систему психичких процеса и функција, као и улогу и значај симболичких процеса за свакодневни живот људи и за професионални рад психолога. Студенти познају основне налазе најважнијих истраживања из ове области, и различите приступе у проучавању интелигенције. Студенти критички анализирају различите концептуализације и начине процене индивидуалних разлика и адекватно их примењују у пракси.

Садржај предмета

Теоријска настава

Разумевање језика и психолингвистика. Суђење, закључивање и доношење одлука. Решавање проблема. Структура и природа интелигенције. Интелигенција и когнитивни процеси. Врсте и теорије интелигенције (психометријске, кибернетички модели, некласични приступи, новије теорије). Развој интелигенције. Интелигенција и демографске одлике, интелигенција и личност. Предности и мане појединих концепта интелигенције. Интелектуална даровитост и креативност. Вештачка интелигенција. Емоционална и социјална интелигенција.

Практична настава

Анализа налаза истраживања везаних за мишљење и интелигенцију. Истраживања способности. Мерење интелигенције. Упознавање са основним тестовима интелигенције. Практично прорађивање метода испитивања способности. Психопатологија мишљења.

Литература (одабрана поглавља)

1. Sternberg, R., Funke, J. (2019). *Psihologija ljudske misli*. Cambridge University Press, New York.
2. Костић, А. (2006). *Когнитивна психологија*. Завод за уџбенике, Београд.
3. Zarevski, P. (2000). *Struktura i priroda inteligencije*. Naklada Slap, Jastrebarsko.
4. Gardner, H., Kornhaber, M., Wake, W. (1999). *Inteligencija: različita gledišta*. Slap, Jastrebarsko.
5. Sternberg, R., Kaufman, S.B. (2011). *The Cambridge Handbook of intelligence*. Cambridge, Un.Press.
6. Тестови способности

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Употреба тестова способности; Интерактивни облици рада, дискусионе групе, психолошка анализа и интерпретацији прикупљених података.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	писмени испит	**40**
семинарски	**20**	усмени испит	
колоквијум	**30**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Психометрија 1 (П210)**			
Наставник: **доц. др Сања Батић Очовај**			
Статус предмета: **обавезни**			
Број ЕСПБ**: 5**			
Услов: за полагање испита - положен предмет Статистика у психологији 1			
Циљ предмета Упознавање са основама психометрије, теоријама и моделима мерења, начином конструкције и функционисања статистичких тестова, те поступком емпиријске евалуације мерних својстава тестова.			
Исход предмета Усвојена основна теоријска знања и практичне вештине потребне за евалуацију објективности, дискриминативности, поузданости и ваљаности психолошких тестова уз помоћ рачунара и одговарајућег софтвера. Студенти се способни за практично, самостално спровођење свих фаза провере психометријских својстава теста, укључујући прикупљање података психолошког истраживања и координацију тима анкетара.			
Садржај предмета *Теоријска настава* 1. Појам мерења и мерење у психологији. 2. Теорије мерења и њихова примена на мерење психолошких својстава. 3. Индивидуалне разлике, извори индивидуалних разлика. 4. Варијабле и врсте варијабли у контексту психолошког мерења. 5. Психолошки тест, врсте тестова, основне парадигме психолошког мерења, ставке, врсте и формат ставки, принципи конструкције. 6. Основна мерна својства ставки. 7. Модели мерења. 8. Класична тестна теорија. 9. Модели мерења засновани на класичној тестној теорији. 10. Теорија ставског одговора и модели мерења засновани на овој теорији. 11. Објективност. 12. Поузданост. 13. Дискриминативност. 14. Ваљаност. 15. Евалуација конвергентне и дискриминативне ваљаности анализом мултиособинске-мултиметодске матрице. *Практична настава* Обука за коришћење софтверских пакета за статистичку анализу, упознавање са различитим врстама тестова и њиховим психометријским карактеристикама. Тимска евалуација поузданости и ваљаности постојећег психолошког мерног инструмента на основу прикупљених података.			
Литература			
1. Фајгељ, С. (2009). *Психометрија*. ЦПП, Београд. 2. Динић, Б. (2019). *Принципи психолошког тестирања*. Филозофски факултет, Нови Сад.			
Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0
Методе извођења наставе Предавања, дискусије, групне и индивидуалне активности студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**5**	писмени испит	**35**
колоквијум	**35**	усмени испит	
семинар-и	**25**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Еволуциона психологија (П211а)**	
Наставник: **проф. др Дарко Грујичић**	
Статус предмета: **изборни**	
Број ЕСПБ**: 4**	
Услов:	

Циљ предмета

Циљ курса је да студент схвати основне чињенице и начела теорије еволуције, разуме и препозна утицај еволуционих чинилаца на развој људског понашања, буде упознат са основим поставкама и проблематиком еволуционе психологије у области когнитивне, социјалне и психологије индивидуалних разлика, развије критички однос према еволуционом и другим тумачењима људског понашања и интердисциплинарни приступ у сагледавању проблема у психологији.

Исход предмета

Студент стиче основна знања из еволуционе биологије и психологије, разуме и аргументовано образлаже основне концепције еволуционих теорија и еволуционе психологије, успешно тумачи и дискутује о предностима и недостацима еволуционог тумачења људског понашања, има развијен интердисциплинарни приступ при конципирању и решавању експерименталних проблема, анализира и интерпретира понашање из перспективе његове функције и адаптивности, разуме како је оно еволуирани одговор на селекцијске притиске.

Садржај предмета

Основни појмови у еволуционој психологији. Приступи у објашњавању људског понашања: социобиологија, бихевиорална екологија и еволуциона психологија. Основи еволуционе биологије, Ламаркова, Дарвинова и теорије након Дарвина. Природна и сексуална селекција, индиректни и директни облици избора партнера. Адаптација, адаптибилност и адаптивна вредност као основни концепт у еволуционој биологији. Основни принципи еволуционе психологије. Етологија, морално понашање, социјално понашање, алтруизам. Еволуциона тумачења општих и специјалних когнитивних способности. Еволуционе основе полних разлика у људском понашању. Интер и интрасексуална компетиција, женски избор, питање индивидуалних разлика у људским друштвима. Контроверза „*Nature-Nurture*“ у понашању човека. Улога гена у понашању (урођено стечено), методе идентификације гена значајних за понашање, генетички узроци варирања конгнитивних способности. Еволуциона психопатологија: еволуционо објашњење депресивних, анксиозних и паничних поремећаја, поремећаја личности, аутизма, генетичка основа поремећаја конгнитивних способности и психијатријских поремећаја. Еволуциона основа агресивног понашања. Конфликт интереса у пренаталној вези мајке и фетуса, адаптације у детињству и адолесценцији. Критике еволуционе психологије.

Литература

1. Туцић, Н., Матић, Г. (2005). *О генима и људима*. ЦПП, Београд.
2. Buss, D.M. (2012). *Evolucijska psihologija: Nova znanost o umu*. Naklada Slap, Zagreb.
3. Туцић, Н., Стојковић, Б. (2009). *Дарвинијана, водич кроз еволуциону биологију*. Службени гласник, Београд.
4. Кардум, И. (2003). *Еволуција и људско понашање*. Наклада Јесенски и Турк, Загреб.
5. Туцић Н. (2003). *Еволуциона биологија*. ННК-Интернационал, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 0	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, интерактивна настава, дискусије, групне и индивидуалне активности студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**10**	писмени испит	**20**
колоквијум	**20**	усмени испит	**40**
семинар-и	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**				
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**				
Назив предмета: **Основе хумане генетике (П211б)**				
Наставник: **проф. др Оливера Милошевић Ђорђевић, проф. др Дарко Грујичић**				
Статус предмета: **изборни**				
Број ЕСПБ**: 4**				
Услов:				
Циљ предмета Упознавање студената са основама наслеђивања, начинима наслеђивања, наследним основама болести и најчешћим наследним обољењима у пракси психолога.				
Исход предмета Студенти ће бити упознати са начинима наслеђивања и најчешћим обољењима у психолошкој пракси; моћи ће да процене могућности, средства и начин рада са одговарајућим клијентом.				
Садржај предмета Увод у генетику. Ћелијска и молекуларна основа наслеђивања: ДНК, типови секвенци ДНК, структура хромозома, деоба ћелија. Хромозоми човека - методе анализе, молекуларна цитогенетика. Хромозомске аберације - нумеричке и структурне. Улога гена у понашању. Мутације гена. Основни принципи наслеђивања. Аутозомно доминантно наслеђивање. Аутозомно рецесивно наслеђивање. Х- везано рецесивно. Х- везано доминантно наслеђивање. Холандрично наслеђивање. Наслеђивање ограничено полом. Мултипни алели. Плејотропни гени. Полигенско наслеђивање, везани гени, мултифакторијалне особине. Наследне болести. Анализа родословног стабла. Диференцијација пола код човека и поремећаји полности. Генетичка основа когнитивних способности и психијатријских поремећаја. Генетичко саветовалиште и могућности превенције наследних болести. Технологија рекомбинантне ДНК-генска терапија.				
Литература				
1. Туцић, Н., Матић, Г. (2005). *О генима и људима*. ЦПП, Београд. 2. Милошевић–Ђорђевић, О. (2010). *Принципи клиничке цитогенетике*. Медицински факултет, Крагујевац. 3. Диклић, В., Косановић, М., Дукић, С., Николић, Ј. (2001). *Биологија са хуманом генетиком*. Медицинска књига, Београд. 4. Милошевић–Ђорђевић, О. (2006). *Збирка решених задатака из генетике за студенте медицинског факултета.* Природно-математички факултет, Крагујевац.				
Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 0	ДОН: 0	Остали часови: 0	
Методе извођења наставе Предавања, интерактивна настава, дискусије, групне и индивидуалне активности студената.				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**	
активност у току предавања	**10**	писмени испит	**60**	
колоквијум	**20**	усмени испит		
семинар-и	**10**			

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Основи педагошке психологије (П301)**	
Наставник: **проф. др Мирјана Беара**	
Статус предмета: **обавезни**	
Број ЕСПБ**: 6**	
Услов: за полагање испита положени испити: Психологија учења и Увод у развојну психологију	

Циљ предмета

Упознавање студената са предметом, задацима, развојем, методама и техникама истраживања у педагошкој психологији, са педагошким импликацијама развојнопсихолошких сазнања, принципа и законитости психологије учења и психологије личности у васпитању и образовању.

Исход предмета

Студент ће бити у стању да: примени методу активног учења на сопствено учење, објасни врсте учења на примерима из школске праксе, примени сазнања развојне психологије на ситуације из школског контекста, креира нацрте истраживања из педагошке психологије, анализира чиниоце дечјег интелектуалног, емоционалног и социјалног развоја повезаних са школским учењем, примени Блумову таксономију за планирање и евалуацију образовних постигнућа, креира и примени технике процене ефикасности школског часа, разуме услове и узроке појединих педагошких ситуација, критички преиспита актуелна истраживања из педагошке психологије и евалуира актуелну школску праксу.

Садржај предмета

Теоријска настава

Предмет и методе истраживања у педагошкој психологији. Учење и развој: педагошке импликације знања из развојне психологије. Педагошке импликације принципа психологије учења: класично и емоционално условљавање, инструментално, учење увиђањем у школској пракси. Вербално учење, модел когнитивне обраде информација, социјалне теорије учења у школској пракси. Учење, памћење и заборављање, трансфер учења. Развојно-формативни ефекти школског учења на интелектуални и општи когнитивни развој ученика. Услови учења, флуктуација рада, плато у учењу. Теорије и врсте мотивације, спољашња и унутрашња мотивација за учење. Метакогниција, метакурикулум. Критичко мишљење. Основе планирања наставе/учења и испитивања знања, Блумова таксономија (когнитивни и афективни домен). Индивидуалне разлике и инклузивно образовање. Улога социјалне интеракције и комуникације у процесу учења и когнитивног развоја.

Практична настава

Технике активног учења текста; анализа различитих врста учења у школској средини; креирање нацрта педагошко-психолошких истраживања; применина Блумове таксономије за креирање задатака за испитивање знања; анализа часова, прикази актуелних истраживања из области педагошке психологије.

Литература (одабрана поглавља)

1. Визек- Видовић, В., Ријавец М., Влаховић-Штетић, В., Миљковић, Д. (2014). *Психологија образовања*. Klett, Београд.
2. Пешикан, А. (2020). *Учење у образовном контексту*. Службени гласник, Београд.
3. Вучић, Л. (2007). *Педагошка психологија*. Центар за примењену психологију, Београд.
4. Ивић, И., Пешикан, А., Антић, С. (2001). *Активно учење*. Институт за психологију, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, дискусије, проблемска настава, кооперативна настава, интерактивна настава, семинарски.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току наставе	**10**	писмени испит	**30**
колоквијум-и	**20**	усмени испит	**20**
семинар-и	**20**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Социјална перцепција и интеракција (П302)**			
Наставник: **проф. др Хинић Дарко**			
Статус предмета: **обавезни**			
Број ЕСПБ**: 5**			
Услов: за полагање испита - положен испит Основи социјалне психологије			
Циљ предмета Упознавање студената са појмовима из области социјалне интеракције и комуникације између социјалних ентитета. Упознавање са основним појмовима невербалне комуникације и медијског комуницирања. Разумевање сложенијих концепта из области психологије групе, структуре и динамике различитих типова група, односа у групи и између група. Оспособљавање студената да критички анализирају научну терминологију из области психологије група и организационог понашања.			
Исход предмета Студенти су способни: да разумеју процесе социјалне интеракције, комуникације и групног понашања (структуру и динамику групе, социјалне ставове и предрасуде); да разликују специфичности различитих типова група и организација; да анализирају емпиријска истраживања у овој области и да примене знања из целокупне области социјалне психологије на решавање проблема који се јављају у социјалним односима индивидуа, група и организација, критички и смислено користе одговарајуће изворе информација.			
Садржај предмета *Теоријска настава* Социјални ставови и вредности: појам, врсте. Предрасуде и етнички стереотипи; Теорије ставова; Социјална интеракција, учесници у интеракцији и нивои социјалне интеракције. Комуникација: врсте и функције комуникације. Невербална комуникације. Медијско комуницирање. Основни појмови психологије група: појам и врсте група. Формирање и развој група. Групна структура и групне норме. Групна динамика и групни процеси. Социјални утицаји у групама, понашање у улогама. Групно одлучивање, тимски рад и руковођење. Сарадња и такмичење, интер и интрагрупни конфликти. *Практична настава* Формирање и мењање ставова, пропаганда. Пропагандни принципи и технике. Израда скале ставова. Анализа постојећих истраживања из области социјалне интеракције, групне динамике и организационог понашања. Израда семинарског рада из ове области и његова презентација.			
Литература (одабрана поглавља)			
1. Aronson, E., Wilson, T.D., Akert, R.M. (2005). *Socijalna psihologija*. Mate, Zagreb. 2. Рот, Н. (2010). *Психологија група*. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. 3. Brown, R. (2006). *Grupni procesi*. Naklada Slap, Jastrebarsko. 4. Станиловић-Капор, Н., Врговић, П., Хинић, Д. (2009). *Комуникологија и комуницирање у организацији*. Државни универзитет у Новом Пазару, Нови Пазар.			
Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0
Методе извођења наставе Предавања, дискусије, групне и индивидуалне активности студената, семинарски рад.			

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	писмени испит	**30**
колоквијум	**30**	усмени испит	**20**
истраживачки рад	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Основи психопатологије (П303)**	
Наставници: **проф. др Владимир Јањић, проф. др Драгана Игњатовић Ристић, проф. др Горан Михајловић**	
Статус предмета: **обавезни**	
Број ЕСПБ**: 6**	
Услов:	
Циљ предмета Упознавање студената са психичким поремећајима и критеријумима њиховог разликовања, са савременим класификацијама менталних поремећаја, са поремећајима појединих психичких функција, клиничком сликом, током и распрострањеношћу различитих категорија менталних поремећаја. Оспособљавање студената да разликују нозолошке категорије менталних поремећаја, да адекватно користе терминологију психопатологије и развију способност опажања знакова менталног поремећаја у понашању особа.	
Исход предмета Студенти су оспособљени да примењују критеријуме класификације менталних поремећаја, да разумеју дистинкције, предности и недостатке психијатријских класификација поремећаја, да препознају поремећаје појединих психичких функција и да их разликују, да упознају ток, исход и епидемиолошке карактеристике поремећаја, самостално уочавају психопатолошки проблем, и примене релевантну литературу у вези са тим проблемом.	
Садржај предмета *Теоријска настава* Концепт менталног здравља и менталног поремећаја, појам нормалности, критеријуми препознавања менталних поремећаја; Општа психопатологија (поремећаји свести, пажње, опажања, мишљења, памћења, интелигенције, емоција, нагона и воље); Класификације менталних поремећаја, традиционалне и савремене, предности и мане система класификације; Основне категорије менталних поремећаја: неурозе, психозе, карактерна патологија и органски поремећаји; Неуротски, са стресом повезани, соматоформни поремећаји; Афективни поремећаји и поремећаји расположења; Поремећаји исхране, поремећаји спавања и сексуални поремећаји; Болести зависности; Схизофрени и схизотипски поремећаји; Поремећаји личности и поремећаји контроле импулса; Органски поремећаји; Холистички приступ пацијентима са менталним поремећајима. *Практична настава* Прикази пацијената са различитим менталним поремећајима и интервјуи са пацијентима.	
Литература (одабрана поглавља)	
1. Марић, Ј. (2005). *Клиничка психијатрија*. Наша књига, Београд. 2. Ђукић Дејановић С. и сар. (2010). *Психијатрија*. Медицински факултет, Крагујевац. 3. Ђукић Дејановић С. и сар. (1999). *Миловановићев увод у психијатрију*. Медиц. фак. Крагујевац.	

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Интерактивна настава, дискусије, групне и индивидуалне активности студената, прикази семинарских радова, аудио-видео презентације и наставни филмови.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току наставе	**15**	писмени испит	**25**
колоквијум	**20**	усмени испит	**40**

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**

Врста и ниво студија: **Основне академске студије**

Назив предмета: **Психометрија 2 (П304)**

Наставник: **доц. др Сања Батић Очовај**

Статус предмета: **обавезни**

Број ЕСПБ**: 6**

Услов: за полагање испита - положен испит Психометрија 1

Циљ предмета

Овладавање применом различитих типова тестова, њиховом адаптацијом у случајевима коришћења у различитим срединама или популацијама, применом и интерпретацијом резултата, избором постојећих и конструкцијом сопствених тестова. Евалуација мерних инструмената.

Исход предмета

Студент је способан да примени и интерпретира резултате психолошких тестова, способан је да самостално примени и интерпретира једноставније психолошке тестове, као и да организује и спроведе поступак адаптације и евалуације теста развијеног у другој култури. Способан је да конструише сложеније типове сопствених тестова на специфичним популацијама и да врши евалуацију мерних инструмената.

Садржај предмета

Теоријска настава

Принципи мерења психичких особина. Скоровање тестова, начини рачунања скорова. Типови психолошких тестова. Скале и скалирање у психологији, типови скала. Критеријумски и тестови засновани на нормама. Формирање норми, једначење, баждарење тестова. Интерпретација индивидуалних резултата. Диференцијално функционисање ајтема и теста. Коришћење и евалуација тестова направљених у другим културама. Адаптација тестова развијених на различитим популацијама и субпопулацијама. Рачунарски подржано и адаптивно тестирање. Морална питања психолошког тестирања.

Практична настава

У тимовима студенти врше операционализацију психолошког конструкта по избору, конструишу тест намењен мерењу тог конструкта, спроводе поступак емпиријске евалуације психометријских карактеристика и израђују норме.

Литература (одабрана поглавља)

1. Фајгељ, С. (2009). *Психометрија*. Центар за примењену психологију, Београд.
2. Динић, Б. (2019). *Принципи психолошког тестирања*. Филозофски факултет, Нови Сад
3. Буквић, А. (2007). *Начела израде психолошких тестова*. Завод за уџбенике, Београд.
4. Hedrih, V. (2018). *Kroskulturna adaptacija psiholoških mernih instrumenata.* Filozofski fakultet, Niš.
5. ДПС (2022). *Кодекс етике психолога Србије*. Друштво психолога Србије, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, вежбе, самостална израда семинарског рада уз консултације и дискусије.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**5**	писмени испит	**35**
колоквијуми	**35**	усмени испит	
студентски пројекат	**25**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Комуникологија (П305а)**	
Наставник: **проф. др Милка Николић**	
Статус предмета: **изборни**	
Број ЕСПБ**: 4**	
Услов:	

Циљ предмета

Стицање теоријских и практичних знања из области комуникологије. Оспособљавање студената за самостално обликовање и планирање педагошког и пословног комуницирања; развој знања и вештина које омогућавају успешнију комуникацију и односе са другима; оспособљавање за превазилажење баријера у комуникацији.

Исход предмета

Студенти владају комуниколошким појмовима, познају комуникационе аспекте и разумеју значај комуницирања у људској пракси; разумеју прагматске и естетске поруке; поседују основне комуникационе компетенције и вештине, и познају комуникативна правила. Препознају и практично тумаче знаке из невербалне комуникације, Разумеју основе медијског комуницирања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Комуникологија као интердисциплинарна наука - предмет и метод; Комуникологија: историјско наслеђе и друге науке; Семиолошки аспекти комуницирања: Знак: појам, дефиниција, врсте и функције; Код и контекст; Симбол - човек као *Homo symbolicum*; Структура комуникативног процеса; Извор, порука, одредиште; Информација и значење поруке, Енкодирање и декодирање, повратна спрега; Врсте порука у људској комуникацији; Прагматске поруке; Естетске поруке; Комуницирање: појам и субјекти; Критеријуми и класификације различитих облика комуницирања; Вербално комуницирање, Невербално комуницирање; Интерперсонално и Интраперсонално комуницирање; Комуницирање у групи. Медијска култура и проблем објективности у медијима; Интернет и нова култура комуницирања.

Практична настава

Масовно комуницирање; Комуникацијске вештине; Медији масовног комуницирања; Масмедији и друштво, Комуникација и манипулација; Појам, значај и утицај масмедија на друштво и јавност; Масмедији и образовање; Интернет комуникација: особине и значај.

Литература (одабрана поглавља)

1. Ђорђевић, М., Милетић, М. (2018). *Од знака до хипертекста*. ФПНЈ, Јагодина.
2. Милетић, М., Радојковић М. (2007). *Комуницирање медији и друштво*. Стилос, Нови Сад.
3. Томић, З. (2014). *Разумевање и неспоразуми*. Чигоја, Београд.
4. Мандић, Т. (2003). *Комуникологија – психологија комуникације*. Клио, Београд.
5. Рот, Н. (2003). *Знакови и значења*. Плато, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Интерактивна предавања, дискусије, вербално смисаоно рецептивно, кооперативно учење, практично учење. Активно учешће на часовима вежби кроз припрему теме, презентацију и дискусију.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**10**	писмени испит	**-**
активности на вежбама	**10**	усмени испит	**40**
колоквијум	**40**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Функционална писменост (П305б)**	
Наставник: **проф. др Сања Ђуровић**	
Статус предмета: **изборни**	
Број ЕСПБ**: 4**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање са нормативним критеријумима савременог српског језика уз могућност њихове примене у пракси. Проширивање и продубљивање ранијих знања о језику и примена тих знања на конкретним примерима из писаног и усменог говора. Постизање академског нивоа културе говора студената, развој и неговање говорне компетенције и правилног писања.

Исход предмета

Студент ће говорити и писати стандардним српским језиком без граматичких и прозодијских грешака. Користиће на сврсисходан и исправан начин одговарајуће врсте речи из српског књижевног језика, интерпункцију, падеже, глаголска времена и примењивати правила правописа српског језика. Развијене способности и усвојене вештине адекватног академског писања и излагања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам функционалне писмености и типови писмености. Појам и типови језичке норме. Граматичка норма. Појам језичке (говорне) културе. Психолингвистика. Функционални стилови. Књижевноуметнички, административни, научни, публицистички стил. Разговорни језик. Језичке недоумице. Говорне вредности: интензитет, интонација, темпо, пауза. Дикција и прозодија. Култура говорног понашања, говорни бонтон. Језичка норма и стандардизација. Нормативни правопис. Нормативна граматика и речници.

Практична настава

Правописна норма. Најчешће грешке у вези са граматичком нормом. Рад на одабраном корпусу психолошких текстова из различитих функционалних стилова српског језика, с акцентом на анализи нестандарднојезичких облика српскога језика на свим његовим нивоима. Састављање писма, молбе, жалбе, писање биографије.

Литература

1. Шипка, М. (2009). *Култура говора.* Прометеј, Нови Сад.
2. Пешикан, М., Јерковић, Ј., Пижурица, М. (2010). *Правопис српскога језика*. Матица српска, Нови Сад.
3. Стијовић, Р. (2009). *Српски језик, норма и пракса*. Чигоја штампа, Београд.
4. Васић, С. (1994). *Психолингвистика*. Институт за педагошка истраживања, Београд.
5. Пипер, П., Клајн, И. (2013). *Нормативна граматика српског језика*. Матица српска, Нови Сад.

Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

Вербално-текстуална, илустративно-демонстративна.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**5**	писмени испит	**30**
активност у току вежби	**5**	усмени испит	**30**
колоквијуми	**30**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**
Назив предмета: **Социологија образовања (П306а)**
Наставник: **проф. др Весна Трифуновић**
Статус предмета: **изборни**
Број ЕСПБ**: 4**
Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са појмовно-категоријалним апаратом социологије образовања, њеним настанком, развојем и предметом проучавања; са најзначајнијим теоријско-методолошким приступима и оријентацијама у социологији образовања; истицање повезаности структура, односа и процеса образовања као друштвеног подсистема и друштва у целини; развијање социолошке перспективе проучавања образовања, која укључује анализу образовања у односу на социјални контекст. Упознавање студената са социјалним чиниоцима малолетничке делинквенције, школским насиљем и мерама превенције.

Исход предмета

Студенти су усвојили основни научни појмовно-категоријални апарат социологије образовања; разумеју однос између образовања и друштва (различите односе између образовног и других друштвених подсистема); могу да разумеју и објасне утицај промена у друштву на промене у образовању и обрнуто; разумеју организацију рада школе, социјалну и културну улогу школе, и однос образовања и запошљавања; могу критички да анализирају процесе у образовању.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Предмет и одређење социологије образовања. Теоријско-методолошки приступи и оријентације у социологији образовања (функционалистичко, теорија конфликта, интеракционистичко); 2. Социјализација, васпитање и образовање; 3. Образовање и други подсистеми друштва: наука, технолошки развој, култура, религија, морал, политика и екологија. Динамика образовања: друштвене промене и образовање; 4. Еволуција социјалног значаја образовања, промена улоге образовања. Друштвене структуре и образовање; 5. Основне теорије о социјалним неједнакостима у образовању; 6. Неједнакости у образовању: узроци, подручја и области неједнакости, последице неједнакости; 7. Образовање и репродукција друштва. Механизми социјалне селекције у образовању; 8. Образовно постигнуће: етничка припадност, класна припадност, род и образовно постигнуће; 9. Друштвени циљеви образовања. Образовање и вредности; 10. Образовање и идеологија. Индоктринација и конформизам; 11. Социјални чиниоци малолетничке девијације и делинквенције, насиље у школи, мере превенције; 12. Медији и образовање; 13. Култура и образовање. Социјализација културе. Образовање и културни идентитет; 14. Образовање и социјална интеграција; 15. Лисманова критичка теорија необразованости.

Литература (одабрана поглавља)

1. Коковић, Д. (2009). *Социологија образовања.* Mediterran, Нови Сад.
2. Коковић, Д. (2009). *Друштво и образовни капитал*. Mediterran, Нови Сад.
3. Трифуновић, В. (2018). Социологија образовања (практикум). ФПНЈ, Јагодина.
4. Попадић, Д. (2009). *Насиље у школама.* Институт за психологију, Београд.
5. Liessmann, K.P. (2008). *Teorija neobrazovanosti: Zablude društva znanja*. Naklada Jesenski i Turk, Zagreb.
6. Тарнер, Ц. (2009). *Социологија.* Центар за демократију, Нови Сад.
7. Половина, Н. (2011). *Породица и школа као средине развоја и учења*. У Породица у системском окружењу. Институт за педагошка истраживања, Београд.

Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 0	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

Предавања, пројектна настава, семинари, консултације (индивидуалне и групне), менторски рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**15**	писмени испит	**50**
колоквијум	**20**	усмени испит	
семинар-и	**15**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Социологија културе (П306б)**	
Наставник: **проф. др Весна Трифуновић**	
Статус предмета: **изборни**	
Број ЕСПБ**: 4**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање студената са: појмовно-категоријалним апаратом социологије културе; одређењима културе, основним феноменима културе, културном динамиком, социјалним носиоцима културе, теоријама о култури; повезаношћу између друштвених структура и културних структура. Истицање утицаја процеса глобализације на промене у култури у модерним друштвима.

Исход предмета

Студенти су овладали способношћу самосталног коришћења основног појмовно-аналитичког апарата за анализу тенденција у развоју културе; разумеју повезаност између друштвених процеса и културе на глобалном нивоу и у локалним друштвима; могу да дефинишу, упореде, илуструју и објасне супкултурне и контракултурне покрете, масовну и популарну културу; критички да анализирају процесе и промене у култури под утицајем глобализације.

Садржај предмета

Теоријска настава

Социолошко одређење културе: елитна и народна култура, глобална и локална култура. Мапа културе (потребе, веровања, обрасци, вредности, симболи, митови). Друштвена структура и култура. Култура, цивилизација, прогрес, традиција. Функције културе; Културне потребе. Културна политика, културни идентитет, култура сећања. Индустрија културе. Социологија масовне и популарне културе. Социологија супкултура. Контракултура. Пут од Генерације Х до Генерације R, уметност сналажења Facebook генерације, вредносне оријентације омладине. Кич и шунд. Стил живота. малограђанштина, снобизам, скоројевићи. Стил живота: нарцизам, мода, имиџологија, хедонизам. Стил живота: забава, спорт, досада, туризам, авантуризам.

Литература (одабрана поглавља)

1. Коковић, Д. (2005). *Пукотине културе*. Прометеј, Нови Сад.
2. Sen-Žan-Polen, K. (1999). *Kontrakultura*. Clio, Beograd.
3. Ђорђевић, Ј. (2009). *Посткултура*. Clio, Београд.
4. Драгићевић Шешић М., Стојковић, Б. (2011). *Култура: менаџмент, анимација, маркетинг*. Clio, Београд.
5. Илић, М. (1987). *Социологија културе и уметности*. Научна књига, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 0	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, пројектна настава, семинари, консултације, менторски рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**20**	писмени испит	**50**
колоквијум	**15**	усмени испит	
семинарски	**15**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Основи клиничке психологије (П307)**			
Наставник: **доц. др Милена Младеновић**			
Статус предмета: **обавезни**			
Број ЕСПБ**: 6**			
Услов: за полагање испита - положен испит Основи психопатологије			
Циљ предмета Упознавање студената са теоријским и практичним начелима клиничке психологије; са методама рада које се користе у оквиру психолошке експлорације; са историјским развојем саме дисциплине и појединачних метода у оквиру клиничке психологије; са досадашњим сазнањима релевантним за ову област. Оспособљавање студената: за усвајање базичних појмова и знања релевантних за праћење каснијих предмета из области клиничке психологије.			
Исход предмета Студенти су оспособљени да разумеју тешкоће у разграничењу менталног здравља од менталног поремећаја, упознати су са основним теоријским моделима, приступима и начелима у клиничкој психологији. Упознати су са принципима и специфичностима основних клиничких тестова. Разумеју место и улогу клиничког психолога у систему здравствене заштите.			
Садржај предмета *Теоријска настава* Историјски развој клиничке психологије. Основни задаци и предмет клиничке психологије. Подручја примене клиничке психологије. Однос нормалности и здравља. Клинички метод и његова апликација у психолошком раду. Теоријски модели у клиничкој психологији. Димензионални и категоријални приступи менталним обољењима. Основни принципи психодијагностике. Психолошка експлорација (клинички интервју, испитивање интелигенције, личности). Психологија и форензика. Социјална клиничка психологија. Истраживања у клиничкој психологији. *Практична настава* Практично вежбање елемената клиничке методе уз демонстрацију основних психодијагностичких инструмената и техника. Посета Психијатријској клиници и анализа посла клиничког психолога. Вежбање спровођења клиничког интервјуа и узимања анамнестичких података. Посета Центру за социјални рад.			
Литература			
1. Биро, М., Ђуровић, Д. (2020). *Основи клиничке психологије – теорија и пракса*. Центар за примењену психологију, Београд. 2. Бергер, J., Митић, М. (2009). *Клиничка психологија*. ЦПП, Београд. 3. Бергер J. (2019). *Психодијагностика*. Завод за уџбенике, Београд.			
Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0
Методе извођења наставе Предавања, интерактивна настава, консултације, анализа приручника за задавање тестова и релевантне литературе. Гостовање клиничког психолога и психолога из социјалног рада.			

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	писмени испит	**30**
колоквијум	**20**	усмени испит	**30**
семинарски	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Психологија рада (П308)**	
Наставник: **проф. др Борис Попов**	
Статус предмета: **обавезни**	
Број ЕСПБ**: 6**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање студената са предметом, задацима, методама и техникама истраживања у психологији рада. Упознавање са теоријама психологије рада, индустријске психологије и применом ових сазнања у решавају практичних проблема у радној организацији. Развој разумевања појмова као што су анализа посла, радна успешност, ефикасност на раду, задовољство запослених, патологија на раду, и основних концепата селекције и тренинга, који ће бити више развијани на каснијим предметима из ове области.

Исход предмета

Од студената се очекује да поседују основна знања о појмовима и теоријама из области психологије рада, односно индустријске психологије, да су способни да примене та знања на конкретне радне ситуације, анализу посла, процењивање радне успешности и сл. Студенти препознају основне факторе који утичу на успех на раду, поседују основна знања о процесима професионалне селекције, оријентације и тренинга запослених, и самим тим имају основне компетенције за усвајање сложенијих знања на каснијим предметима из ове области.

Садржај предмета

Теоријска настава

Предмет и задаци психологије рада. Рад и организација. Однос човек-машина, предмет инжењерске психологије. Радна успешност, фактори радне успешности и процена успешности. Циркадијални ритмови и рад, монотонија, умор на раду. Мотивација за рад и теорије мотивације. Задовољство послом и њени предиктори. Комуникација и канали комуникације у организацији. Основе професионалне оријентације и планирања каријере. Основе професионалне селекције и оријентације. Анализа посла и радног места. Адаптација запослених. Обука и тренинг запослених. Патологија на раду: апсентизам, флуктуација, повреде на раду, и други проблеми на раду. Незапосленост, теорије и ефекти.

Практична настава

Истраживања пажње, умора и монотоније. Израда анализе посла. Технике процене ефикасности рада, мотивације за рад, примена појединих мерних инструмената из ове области. Посета једној радној организацији и упознавање са радом и задацима психолога у њој. Писање извештаја са посете.

Литература (одабрана поглавља)

1. Пајевић, Д. (2006). *Психологија рада*. Либер, Београд.
2. Чизмић, С. Кондић, В. (уредници) (2003). *Психологија рада у формули успеха организације*. Центар за примењену психологију, Београд.
3. Чизмић, С. (2006). *Људски фактор – Основи инжењерске психологије*. Филозофски факултет, Институт за психологију, Београд.
4. Чабаркапа, М. (2008). *Човек и радна околина: психофизиолошки и еколошки аспекти рада*. Чигоја штампа, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, дискусије, проблемска настава, кооперативна настава, интерактивна настава. Гостовање психолога из области организацијске психологије.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**15**	писмени испит	**20**
колоквијум	**20**	усмени испит	**30**
семинарски	**15**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Психологија личности (П309)**	
Наставник: **проф. др Ана Воларевић**	
Статус предмета: **обавезни**	
Број ЕСПБ**: 5**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање студената са основним појмовима и теоријским схватањима у психологији личности. Упознавање са парадигмама у психологији личности; усвајање појмова којима се описују структура, динамика, мотиви и развој личности у оквиру најважнијих теорија личности; оспособљавање за давање описа личности из угла појединих теорија.

Исход предмета

Студенти разумеју основне проблеме психологије личности; разумеју карактеристике, динамичка и индивидуална својства личности; разликују теоријске приступе изучавању концепта личности; разумеју однос теорија и истраживања унутар психологије личности и осталих психолошких дисциплина, и њихов значај за практичне задатке и послове професионалног психолога.

Садржај предмета

Теоријска настава

Основни проблеми у сазнавању личности (онтолошки, епистемолошки, методолошки и практички); Основне парадигме, дефиниција личности, димензије личности; Психоаналитичка теорија личности С. Фројда; Аналитичка теорија К. Јунга; Неопсихоанализа Адлер, Фром; Психосоцијална теорија личности Е. Ериксона; Социопсихолошке теорије: К. Хорнај, С. Саливан. Персонолошка теорија личности Г. Олпорта; Хуманистичка теорија личности А. Маслова; Феноменолошка теорија личности К. Роџерса; Бихејвиористичка теорија личности Б. Скинера; Димензионална типологија личности Х. Ајзенка; Факторско-аналитичка теорија личности Р. Катела; Петофакторски модел личности; Савремени приступи и проблеми у проучавању личности.

Практична настава

Упознавање са операционализацијом кључних појмова појединих теорија личности, упознавање са основним тестовима личности, презентација семинарских радова.

Литература (одабрана поглавља)

1. Smederevac, S., Mitrović, D. (2018). *Ličnost: metodi i modeli*. CPP, Beograd.
2. Pervin, L.A., et al. (2008). *Psihologija ličnosti – teorije i istraživanja*. Školska knjiga, Zagreb.
3. Rot, N. (1994). *Psihologija ličnosti*. Zavod za udžbenike, Beograd.
4. Fulgosi, A. (1997). *Psihologija ličnosti*. Školska knjiga, Zagreb. (dostupna onlajn).
5. Хол, С., Линдзи, К. (1983). *Теорије личности*. Нолит, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, дискусије, групне и индивидуалне активности студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**5**	писмени испит	**40**
активност у току вежби	**5**	усмени испит	
колоквијум	**40**		
семинарски	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Психологија менталног здравља (П310)**	
Наставник: **доц. др Јована Трбојевић Јоцић, проф. др Мирјана Беара**	
Статус предмета: **обавезни**	
Број ЕСПБ**: 5**	
Услов:	

Циљ предмета

Стицање знања из области психологије менталног здравља и превенције менталних поремећаја. Упознавање са класичним и савременим моделима менталног здравља, са теоријама о стресу и стратегијама превазилажења стреса и резилијентности. Разумевање утицаја емоција на ментално здравље и упознавање са концептом кризе. Подизање свести о улози психолога у унапређењу менталног здравља других, али и о значају очувања сопственог. Упознавање са задацима психологије у заједници.

Исход предмета

На крају курса студент би требало да буде способан да разуме основне концепте и моделе менталног здравља, препозна узроке и последице стреса, буде упознат са концептом резилијентности и примењивањем стратегија превазилажења стреса и кризе, способан да врши евалуацију и креира програме психосоцијалне подршке у циљу превенције развојних криза, као и превентивне програме са циљем унапређења менталног здравља.

Садржај предмета

Теоријска настава

Предмет и теоријске основе психологије менталног здравља. Модели менталног здравља. Психолошко благостање. Позитивна оријентација. Ментално здравље током животног циклуса: детињство, адолесценција, зрело доба, старост. Примарна, секундарна и терцијална превенција. Психосоцијални приступ. Стрес, препознавање и механизми превладавања. Вулнерабилне групе. Резилијентност. Превенција поремећаја менталног здравља: стратегије и методе рада на очувању менталног здравља на различитим узрастима. Психичке кризе. Интервенције у кризи. Појам трауме. Трауматске реакције. Живот у дому. Различити облици насиља. Принципи психосоцијалне подршке, комунална психологија.

Практична настава

Преглед истраживања и примена постојећих мерних инструмената из области менталног здравља, искуствене вежбе намењене усвајању основних принципа радионичарског рада, израда семинарског рада – план превентивне радионице, спровођење превентивне радионице.

Литература (одабрана поглавља)

1. Петровић, В. (2020). *Увод у ментално здравље.* ФЛВ, Нови Сад.
2. Влајковић, Ј. (2005). *Животне кризе, превенција и превазилажење*. Жарко Албуљ, Београд.
3. Влајковић, Ј. (2001). *Теорија и пракса менталне хигијене*. Центар за примењену психологију, Београд.
4. Димитријевић, А. (2005). *Савремена схватања менталног здравља и поремећаја*. Завод за уџбенике, Београд.
5. Нишевић, С. (2008). *Психолошко благостање и здравље*. Дневник, Нови Сад.
6. Стефановић-Станојевић,Т., Тодоровић, Ј., Димитријевић, Б. (2012). *Психички развој, ментално здравље и рад*. Филозофски факултет, Ниш.

Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

Интерактивна предавања, групне и индивидуалне активности студената, прикази едукативних видео материјала

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**10**	писмени испит	**50**
практична настава - радионице	**20**	усмени испит	
колоквијум	**20**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**
Назив предмета: **Еколошка психологија (П311а)**
Наставник: **проф. др Хинић Дарко**
Статус предмета: **изборни**
Број ЕСПБ**: 4**
Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са основним појмовима еколошке психологије, главним методама испитивања односа човека и средине, са социјалним, психолошким и културним питањима у вези са коришћењем и планирањем простора, природне и урбане средине. Оспособљавање студената да разумеју и критички евалуирају проблеме/промене које настају у еколошкој средини као последица дејства човека, да интерпретирају, примењују и самостално израђују емпиријска истраживања у овој области.

Исход предмета

Од студената се очекује да на крају курса буду способни: да покажу познавање и разумевање основних појмова из области еколошке психологије, да разумеју процес интеракације човека са физичком средином, и дејство физичких карактеристика средине на психолошке процесе, као и различитости теоријских приступа у овој области; да успешно анализирају примере емпиријских истраживања у овој области; да при обради одређеног проблема критички и смислено користе више извора информација из различитих области и дисциплина, као што су психологија, социологија, географија, екологија, антропологија, дизајн и сл.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Предмет еколошке психологије. Теоријски модели и приступи односу човека и околине. Опажање и когниција човекове средине. Формирање и употреба когнитивних мапа. Сналажење и оријентација у простору. Срединski стресори, емотивне реакције на средину, везаност за место и преферирана средина. Социјалне димензије простора: лични простор, збијеност, приватност, територијалност и територијално понашање. Урбана средина и проблеми урбаног живота. Срединski проблеми специфичних простора: стан; школска средина; радна средина и канцеларије, болнице, затвори, изложбени простори. Понашање људи у екстремним срединама и ситуацијама: реакције на катастрофе. Срединski проблеми особа са специфичним потребама, старијих особа, деце. Негативно деловање човека на средину. Еколошка свест и партиципација.

Практична настава:

Израда и анализа когнитивних мапа. Процена доживљаја физичке средине (семант. диференцијал). Приказ чланка и теме из еколошке психологије. Испитивање ставова према животној средини и проеколошког понашања. Интервјуисање испитаника на тему еколошке забринутости и задовољства животном средином. Презентација истраживачких пројеката.

Литература

1. Хинић, Д. (2023). *Еколошка психологија*. ПМФ, Крагујевац (ауторизована скрипта)
2. Bell, PA. Greene, T. Fisher, J. Baum, AS. (2005). *Environmental Psychology*. Psychology Press, US.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, интерактивна настава, дискусије, групне и индивидуалне активности студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	писмени испит	**30**
колоквијум	**30**		
семинарски и истраживачки рад	**30**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Интеркултурална психологија (П311б)**			
Наставник: **проф. др Јелена Старчевић**			
Статус предмета: **изборни**			
Број ЕСПБ**: 4**			
Услов: за полагање испита - положен испит Основи социјалне психологије			

Циљ предмета

Циљ предмета је да код студента развије разумевање сложености и динамичности појма културе и културних разлика, разумевање како се различити начини њиховог конструисања могу одражавати на интеркултурну интеракцију, развије критички однос према предрасудама и дискриминацији, знање о индивидуалним разликама у интеркултурној интеракцији и различитим начинима њихове процене, као и знање о начинима развоја компетенција за интеркултурну интеракцију.

Исход предмета

Студент разликује традиционална од савремених поимања културе и културних разлика, разуме импликације ових поимања на опажање „других“ и успостављање односа са „другима“. Студенти су упознати са значајем друштвеног и културног контекста по развој личности, и формирали су склоност ка уважавању улоге друштвеног и културног контекста у понашању људи. Студенти разумеју и препознају баријере у интеркултурној комуникацији, критички анализирају последице предрасуда и дискриминације, идентификују скривене форме предрасуда и дискриминације.

Садржај предмета

Теоријска настава

Стара значења културе и културних разлика. Културни есенцијализам. Димензије културе. Нова значења културе и културних разлика. Вишеструкост културног идентитета. Култура као процес стварања значења и надметања за њихову превласт. Баријере у интеркултурној комуникацији и начини њиховог превазилажења. Стереотипи, предрасуде и дискриминација. Успешна интеркултурна интеракција. Индивидуалне разлике у интеркултурној интеракцији: културална интелигенција интеркултурна компетентност, интеркултурна осетљивост. Скале процене. Тестови расуђивања у интеркултурним проблемским ситуацијама. Бенетов развојни модел интеркултурне осетљивости. Културни „асимилатори“.

Практична настава

На вежбама ће кроз дискусију бити разматране теме са предавања. Програми за подстицање развоја интеркултуралних компетенција. Осмишљавање интеркултуралних пројеката и нацрта истраживања.

Литература (одабрана поглавља)

1. Старчевић, Ј. (2018). *У потрази за суштином индивидуалних разлика у интеркултуралној интеракцији*. Факултет педагошкин наука, Јагодина.
2. Петровић, Д. (2014). *Интеркултурална интеракција и развој интеркултуралне осетљивости*. ЦПП, Београд.
3. Барт, Ф. (1997). Етничке групе и њихове границе. У: Путиња, Ф., Стреф-Фенар, Ж. (ур.), *Теорије о етницитету*. Библиотека XX век, Београд.
4. Браун, Р. (2006). *Групни процеси: Динамика унутар и између група*. Наклада Слап, Загреб.
5. Аронсон, Е., Вилсон, Т, Акерт, Р. (2013). *Социјална психологија*. Мате, Београд.

Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

Предавања, интерактивна настава, дискусије, групне и индивидуалне активности студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**10**	писмени испит	**40**
колоквијум	**30**	усмени испит	
семинар-и	**20**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Интервенције у кризним ситуацијама (П311в)**	
Наставник: **проф. др Горан Михајловић, доц. др Милена Младеновић**	
Статус предмета: **изборни**	
Број ЕСПБ**: 4**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање студената са основним принципима рада у стресним и кризним ситуацијама, са факторима који утичу на интензитет испољавања стреса код појединаца, породице и заједнице, као и са основним моделом интервенције у кризи. Упознавање са теоријским приступима у изучавању трауме, сепарације, губитка. Усвајање практичних вештина везаних за разумевање и интервенисање у кризним стањима код трауме и губитка, као и у катастрофама.

Исход предмета

Студенти треба да буду способни да пруже професионалну прву помоћ након кризног догађаја, да примене специфичне и адекватне поступке у оквиру кризних интервенција и изврше њихову евалуацију, препознају трауматске догађаје и трауматске реакције, и овладају основама планирања и спровођења кризних интервенција, али и психолошког превентивног рада, на нивоу установе и локалне заједнице.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Појам стреса, стресни догађаји и њихове последице; Принципи комуникације у стресној ситуацији; Професионални стрес; Превладавање стреса; Појам кризе и теорије кризе; Кризни догађаји и врсте криза; Реакције у кризи; Специфичност кризних догађаја у помагачком послу; Комуникација пре, за време и после кризне ситуације; Психолошка прва помоћ; Подстицање резилијентности појединца, породице и заједнице; Појам трауме и трауматизације, трауматски стресори, трауматски догађаји, посттрауматски стресни поремећај; Теоријски модели трауме; Ризик и заштитни фактори; Психопатологија губитка, процес туговања; Интервенције: психолошка прва помоћ, интервенција у породици, интервенција у локалној заједници, психосоцијални одговор на трауму; Групна и индивидуална интервенција за трауму; Психотерапија код трауме и губитка. Сажета психолошка интеграција трауме.

Практична настава:

Упознавање и примена постојећих инструмената из области стреса и превладавања стреса, вежбе примене модела интервенције у кризи, вежбање основа спровођења интервенција за трауму кроз играње улога, вежбање основних принципа пружања подршке тугујућима.

Литература (одабрана поглавља)

1. Arambašić, L. (2012). *Psihološka prva pomoć nakon kriznih intervencija*. Naklada Slap, Zagreb.
2. Влајковић, Ј. (2008). *Од жртве до преживелог - психолошка помоћ у несрећама*. Жарко Албуљ, Београд.
3. Biro, M., Buttolo, W., Vlajković, J. (2005). *Клиничка психологија.* Футура, Нови Сад.
4. Dattilio, F.M., Freeman, A. (ur.) (2010). *Kognitivno-bihejvioralne strategije u kriznim intervencijama*. Naklada Slap, Jastrebarsko.

Број часова активне наставе			
Предавања: 1	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Интерактивна настава, групне/индивидуалне активности студената, семинарски радови, прикази едукативних видео материјала.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	писмени испит	**30**
колоквијум	**20**	усмени испит	**30**
семинар-и	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Психодијагностика (ПК401)**	
Наставник: **доц. др Милена Младеновић**	
Статус предмета: **обавезни (модул Клиничка психологија)**	
Број ЕСПБ**: 6**	
Услов: за полагање испита - положен испит Основи психопатологије и Основи клиничке психологије	
Циљ предмета Упознавање студената са процесом психодијагностичког рада, оспособљавање за адекватну примену техника за клиничку процену личности, емоционалне и социјалне зрелости, интелигенције, и специфичних способности и дефицита. Оспособљавање студената за примену клиничког интервјуа и успостављање односа са пацијентима. Упознавање са одликама и ограничењима психодијагностичких инструмената, правилима администрације и интерпретације. Коришћење резултата психолошке експлорације и њихова интеграција у психолошки налаз и мишљење. Разумевање специфичности психолошког налаза у односу на сврху процене.	
Исход предмета Студенти треба да буду способни да познају и примењују дијагностичке критеријуме, воде клинички интервју, успоставе адекватан однос и комуникацију са пацијентом, примене психодијагностичке инструменте, одређене неуропсихолошке процене, и напишу стручно психолошко мишљење и налаз. Примена стечених знања у пракси, кроз комплетну експлорацију свих капацитета личности пацијената.	
Садржај предмета *Теоријска настава* Методолошке карактеристике психодијагностичког метода. Специфичне технике у вођењу процеса психодијагностике. Клинички интервју, ЛОБИ. Комуникација са пацијентом и опсервација понашања. Дијагностичка процена интелигенције (ВИТИ), личности (ММПИ, МКМИ), емотивног стања и укупног понашања. Пројективне технике и пројективна хипотеза (ТАТ, ТНР, Пројективни цртежи, Роршахова метода). Интерпретација тестовних резултата и интегрисање у психолошки налаз и мишљење. Евалуација терапеутског учинка. Психодијагностички налаз и мишљење у оквиру диференцијалне дијагностике у клиничком, форензичком и здравственом контексту. *Практична настава* Прикази пацијената са различитим менталним поремећајима. Практично вежбање елемената клиничког интервјуа, примена, администрација и интерпретација психодијагностичких инструмената, вежбање писања стручних налаза. Самостална психолошка експлорација хоспитализованог психијатријског пацијента у клиничкој установи и израда досијеа пацијента након спроведене експлорације.	
Литература (одабрана поглавља)	
1. Бергер, Ј. (2019). *Психодијагностика*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 2. Ђурић Јочић, Д. (2023). *Психолошка процена и писање налаза*. Београд: Синапса Едиције. 3. Биро, М., Ђуровић, Д. (2020). *Клиничка психологија.* Београд: ЦПП. 4. Biro, M., Smederevac, S., Novović, Z. (2010). *Procena psiholoških i psihopatoloških fenomena*. Beograd: CPP. 5. Тимотијевић, И., Пауновић, В.Р. (2010). *Инструменти клиничке процене у психијатрији*. Београд: Наша књига. 6. приручници за примену тестова који се користи у психодијагностици.	

Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

Предавања, интерактивна настава, групне и индивидуалне активности студената, анализа приручника за задавање тестова, семинарски рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	писмени испит	**25**
студија случаја (досије)	**40**	усмени испит	**25**

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Развојна психопатологија (ПК402)**			
Наставник: **проф. др Драгана Игњатовић Ристић, проф. др Биљана Јаредић**			
Статус предмета: **обавезни (модули Клиничка психологија, Психологија образовања)**			
Број ЕСПБ**: 5**			
Услов: за полагање испита - положен испит Развојна психологија и Основи психопатологије			

Циљ предмета

Упознавање студената са поремећајима развоја у детињству и адолесценцији. Разумевање улоге и значаја фактора који утичу на формирање развојног поремећаја. Познавање дијагностичког класификационог система у развојној психопатологији.

Исход предмета

Студенти су способни да препознају манифестације, узроке и последице развојних сметњи, симптома и оштећења психичких функција, да идентификују облике психопатолошких феномена код деце и младих и да познају основне дијагностичке категорије овог узраста. Студенти владају основним принципима рада са децом и младима са неким од развојних пробема, као основе за даље усавршавање у овој области.

Садржај предмета

Теоријска настава

Одређење предмета, циљева, и историјат развоја области. Нормално и патолошко у детињству и младости - класификација психопатолошких феномена. Поремећаји навика: храњења, спавања, елиминације (енуреза, енкомпреза); Поремећаји моторике; Поремећаји говора, читања, писања, рачунања; Хиперкинетички синдром; Сметње прилагођавања и поремећаји понашања (лагање, крађе, бежање и скитња, насилна понашања); Развој и поремећај агресивности; Ментална развијеност код деце и младих; Аутизам и Аспергеров синдром; Анксиозни поремећаји; Депресивна стања, психозе и гранична стања; Поремећаји у адолесценцији, адолесцентна криза, болести зависности. Интегративна терапија у развојном добу; Траума, злостављање и занемаривање. Превенција настанка психопатолошких феномена у детињству и младости.

Практична настава

Упознавање са феноменологијом развојних поремећаја кроз посете развојном саветовалишту, презентација одговарајућег илустративног материјала. Интервју у раду са децом. Израда студије случаја на примеру конкретног развојног поремећаја добијеног при посети дечјем диспанзеру. Процена поремећаја говора, хиперкинетичког синдрома, менталних способности, аутизма, анксиозних стања. Рад са злостављаном децом. Разговор и сарадња са родитељима.

Литература (одабрана поглавља)

1. Кондић, Н. (2000). *Психопатологија детињства и младости*. ЦПП, Београд.
2. Тадић, Н. (2010). *Психијатрија детињства и младости*. Научна књига, Београд.
3. Вулевић, Г. (2016). *Развојна психопатологија.* Академска књига, Нови Сад.
4. Венар, Ч. (2003). *Развојна психопатологија и психијатрија*. Наклада Слап, Јастребарско.
5. Кондић, К., Штајнер-Поповић, Т. (2001). *Приручник за вежбе из психопатологије детињства и младости*. Центар за примењену психологију, Београд.
6. Митић, М. (2011). *Деца са сметњама у развоју: Потребе и подршка.* РЗСЗ, Београд.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, дискусије, групне и индивидуалне активности студената, семинарски рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**5**	писмени испит	**30**
активност у току вежби	**10**	усмени испит	**20**
колоквијум	**25**		
студија случаја	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**

Врста и ниво студија: **Основне академске студије**

Назив предмета: **Основи психотерапије и саветовања (ПК403)**

Наставник: **доц. др Горана Ракић Бајић**

Статус предмета: **обавезни**

Број ЕСПБ**: 6**

Услов: за полагање испита положен испит Основи психопатологије

Циљ предмета

Упознавање студената са теоријским и практичним начелима психотерапије, битним обележјима савремене психотерапије и односом према другим дисциплинама. Разумевање теоријских и практичних основа најзаступљенијих психотерапијских праваца. Разумевање односа терапеут-клијент и проучавање етичких аспеката ове релације. Разликовање специфичних фаза психотерапијског процеса и основних интервенција карактеристичних за различите психотерапијске модалитете. Упознавање са основама психолошког саветовања, разликама у односу на психотерапију, и етичким аспектима саветовања.

Исход предмета

Студенти разумевају основне теоријске и практичне принципе различитих психотерапијских модалитета и однос терапеут–клијент, познају етичке принципе и проблеме психотерапије и саветовања. Препознају различите фазе психотерапијског процеса; разликују психотерапију од саветовања; владају основним вештинама самосталног психолошког саветовања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Психотерапија као професија. Историјски и теоријски оквир психотерапијских праваца, однос са сродним дисциплинама. Терапијски принципи и технике. Однос клијент–терапеут. Фазе психотерапеутског процеса. Психотерапија и етика. Упознавање са основним концептима различитих психотерапијских модалитета Упознавање са теоријским оквиром психолошког саветовања, разлика у односу на психотерапију. Циљеви и исходи саветовања. Значај односа између саветника и клијента. Различити теоријски приступи саветовању. Процес и фазе саветодавног рада. Принципи саветодавног рада у различитим контекстима и институцијама.

Практична настава:

Прикази и дискусија терапијских транскрипта и истраживачке литературе. Увежбавање вођења психолошког саветовања кроз играње улога саветника и клијента, у циљу вежбања различитих саветодавних техника и развоја осетљивости за оптимални саветодавни однос и радни савез. Дискусије о дилемама саветодавног рада. Аудио снимање и писање транскрипта на основу симулираних сеанси, ради њихове детаљне анализе и дискусије у едукативне сврхе.

Литература (одабрана поглавља)

1. Срна, Ј. (2012). *Психотерапија и саветовање.* Завод за уџбенике, Београд.
2. Ерић, Љ, (2021). *Психотерапија*. Службени гласник, Београд.
3. Corey, G. (2004). *Теорија и пракса психолошког савјетовања и психотерапије*. Накл. Слап, Јастребарско.
4. Nelson-Jones, R. (2007). *Praktične vještine u psihološkom savjetovanju i pomaganju.* Nakl. Slap, Jastrebarsko.
5. Кондић, К, Влајковић Ј, Штајнер-Поповић Т. (1998). *Слушам те, разумем те, прихватам те*. Жарко Албуљ, Београд.
6. Berger, J. (2000). *Treći roditelj: Novi pravci grupne psihoterapije*. CPP, Beograd.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Интерактивна настава, консултације, анализа приручника за задавање тестова и релевантне литературе, приказ едукативног видео материјала.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**5**	писмени испит	**30**
практична настава	**5**	усмени испит	**30**
колоквијум	**30**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Психологија одраслог доба и старења (П404)**	
Наставници: **доц. др Јована Трбојевић Јоцић**	
Статус предмета: **обавезни**	
Број ЕСПБ**: 5**	
Услов: за полагање испита - положен испит Развојна психологија	

Циљ предмета

Усвајање концепта развоја кроз цео животни век кроз теорије развоја у одраслом добу, препознавање и операционализација развојних задатака појединих стадијума одраслог доба, упознање са процесом социјализације и континуитета у развоју током одраслог доба и упознавање са процесом усвајања нових улога и система вредности.

Исход предмета

Разумевање основних концепата, развојних карактеристика и теорија развоја у свим периодима одраслог доба и старости. Дистинкција специфичности развоја појединих функција у овом добу, и различитих социјалних улога. Студенти умеју да креирају програме и активности за подршку развоја и побољшања квалитета живота према различитим потребама или проблемима овог развојног периода, као и да осмисле истраживања развојних потреба у одраслом добу.

Садржај предмета

Теоријска настава

Теоријски приступи разумевању и истраживању развојног стадијума одраслости. Одрасло доба: развојни задаци одраслог доба, млађе и средње одрасло доба. Афективни живот, сексуалност, ризични фактори понашања. Брак и породица. Родитељство. Утицај детета на родитеље. Социјалне улоге, избор професије, и радна социјализација. Личност и идентитет у одраслом добу. Криза средњих година. Позно доба, задаци позног доба, подела на фазе. Социјалне улоге у позном добу. Одлазак у пензију и изазови. Физичке промене у позном добу. Ментално здравље у позном добу. Социјална заштита и збрињавање старих. Смрт, умирање, еутаназија.

Практична настава

У оквиру практичне наставе студенти ће имати прилике да кроз дискусије у мањим групама обраде теоријске теме и потом представе њихове кључне поставке. Методе истраживања развоја у одраслом добу. Кроз семинарске радове студенти ће развијати нацрте истраживања из области целоживотног циклуса. Посета дому старих и израда извештаја.

Литература (одабрана поглавља)

1. Berk, L. (2007). *Psihologija cjeloživotnog razvoja*. Naklada Slap, Jastrebarsko.
2. Warner Schaie, S., Willis, S.L. (2001). *Psihologija odrasle dobi i starenja.* Naklada Slap, Jastrebarsko.
3. John C. Cavanaugh, Fredda Blanchard-Fields (2018). *Adult Development and Aging, Eighth Edition*. Cengage Learning, Inc.
4. Смиљанић, В. (1999). *Психологија старења*. ЦПП, Београд.
5. Капор Стануловић, Н. (1995). *Психологија родитељства*. Нолит, Београд.

Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

Интерактивна настава, дискусије, групне и индивидуалне активности студената, прикази семинарских радова, аудио-видео презентације и наставни филмови.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**5**	писмени испит	**50**
колоквијум	**30**	усмени испит	-
семинарски	**15**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**

Врста и ниво студија: **Основне академске студије**

Назив предмета: **Психологија организационог понашања (ПИ401)**

Наставник: **доц. др Милица Стојковић, доц. др Драгана Митрић Аћимовић, мс Неда Симић**

Статус предмета: **обавезни (модул Организацијска психологија)**

Број ЕСПБ**: 5**

Услов: за полагање испита - положен испит Психологија рада

Циљ предмета

Упознавање студената са напреднијим концептима психологије рада, пословне психологије, и организационог понашања. Развој разумевања сложености организационих процеса са аспекта психолошке делатности. Оспособљавање за препознавање и адекватно решавање проблема у организационом контексту.

Исход предмета

Студенти разумеју основне концепте организационог понашања и способни су да то примене у пракси. Разумеју индивидуалне, групне и организацијске процесе који се одвијају у организационом контексту. Оспособљени су да своју стручну праксу спроведу у некој радној организацији.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Психологија организационог понашања: одређење и теоријски приступи. Индивидуални процеси у организацији: биографске карактеристике, личност, способности. Групни процеси у организацији, организациона структура, култура и клима. Појам, садржај, значај и типови организационе културе, климе и субкултуре; Настанак и промена организационе културе и климе. Тимски рад и улоге у тиму. Психологија менаџмента: одређење, место у психологији организације. Вођство, менаџмент, функције и улога менаџера. Руковођење као управљачка функција организације, стилови руковођења. Кључни процеси у управљању људским ресурсима: главни задаци психолога. Конфликти у комуникацији, асертивност и облици разрешења конфликтних ситуација; Мобинг. Извори и последице стреса у организационим условима, менаџерски стрес. Сагоревање на раду, фазе и ефекти сагоревања. Управљање радним односима (закон о раду, колективно уговарање, правилници, и сл.).

Практична настава:

Организациона структура (организациони дијаграми). Организациона култура, вредности, интерна комуникација - примери из праксе. Индивидуални процеси, начини процене, употреба и заштита података. Радни стилови и процена радних стилова. Начини подстицања и унапређења тимског рада. Технике развоја лидера у организацији. Решавање конфликта у пракси. Начини превазилажења сагоревања и стреса на раду. Анализа закона о раду. Приказ чланка или поглавља која се баве неким од појмова психологије организационог понашања, дискусија и групни рад.

Литература (одабрана поглавља):

1. Franceško, M. Mirković, B. (2008). *Organizaciono ponašanje: Moć poznavanja organizacionog ponašanja*. USEE, Novi Sad.
2. Čukić, B. (2005). *Organizaciono ponašanje u ulogama i grupama*. ICIM+, Kruševac.
3. Mitrić–Aćimović, D. (2021). *Građenje boljih kultura: Ključne lekcije za lidere i HR*. Culture Impact, Novi Sad.
4. Langton, N, Robbins, S.P., Judge, T.A. (2014). *Fundamentals of organizational behaviour*. Pearson, Toronto.

Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

предавања, дискусије, проблемска настава, кооперативна настава, интерактивна настава.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	писмени испит	**20**
семинар-и	**10**	усмени испит	**30**
колоквијум	**30**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Маркетинг (ПИ402)**			
Наставник: **проф. др Милан Коцић**			
Статус предмета: **обавезни (модул Организацијска психологија)**			
Број ЕСПБ**: 5**			
Услов:			
Циљ предмета Упознавање студената са појмовима из области маркетинга, психологијом потрошачког понашања, процесима пропаганде и продаје, са нагласком на улози психолога у свим деловима креирања једне маркетинг стратегије. Оспособљавање студената за реализацију маркетиншких истраживања, осмишљавање маркетинг планова, и рад у маркетинг тимовима.			
Исход предмета Од студента се очекује да разуме основне концепте, теорије и принципе маркетинга и маркетинг комуникације, да смисаоно врши анализу потрошачког понашања, буде способан да примени маркетинг технике у пракси и да врши стратешко планирање маркетинг наступа (стратегије, оглашавања, комуникације и односа са јавношћу) и истраживања тржишта, да развије компетенцију за предузетничко деловање у пружању психолошких услуга.			
Садржај предмета *Теоријска настава* Одређење и значај маркетинга, основни концепти. Стратешко планирање маркетинга. Психологија потрошача: перцепција, ставови, мотиви, личност потрошача. Теоријски приступи у проучавању понашања потрошача. Сегментација тржишта и позиционирање. Менаџмент производа и бренд. Елементи маркетинг микса. Промоција у маркетиншкој комуникацији. Технике масовних комуникација. Технике директних комуникација. Позиционирање производа, истраживања перцепције производа, потреба потрошача. Заштита потрошача. *Практична настава*: Психологија у маркетингу. Истраживања у области маркетинга. Специфичне технике психологије маркетинга: план маркетиншког истраживања. Анализа пропагандних порука и реклама, симулација фокус групе и анализе производа. Тимски пројекат истраживања понашања потрошача и осмишљавања промотивног наступа.			
Литература (одабрана поглавља)			
1. Котлер, Ф., Вонг, В., Сондерс, Ц., Армстронг, Г. (2007). *Принципи маркетинга*. Београд: Мате. 2. Беген, Ф. (2004). *Психологија у маркетингу*. Београд: Клио. 3. Solomon, M.R., Bamossy, G., Askegaard, S., Hogg, M.K. (2015). *Ponašanje potrošača*. Zagreb: Mate			
Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0
Методе извођења наставе предавања, дискусије, проблемска настава, кооперативна настава, интерактивна настава.			

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	усмени испит	**50**
колоквијуми	**30**		
семинарски	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Методика наставе психологије (ПО401)**	
Наставник: **проф. др Мирјана Беара**	
Статус предмета: **обавезни (модул Психологија образовања)**	
Број ЕСПБ**: 6**	
Услов: за полагање испита - положен испит Основи педагошке психологије	

Циљ предмета

Упознавање студента са знањима и вештинама потребним за ефективно подучавање психологије у средњим школама.

Исход предмета

На крају курса, студент ће бити у стању да ефикасно, и у сарадњи са ментором, планира и припрема наставу Психологије, користећи актуелни Програм наставе и учења; сврсисходно примени различите методе поучавања, начине успостављања климе у одељењу и радне дисциплине; употреби различите облике праћења и оцењивања ученичког напретка, као и да самостално реализује наставу психологије у средњој школи.

Садржај предмета

Теоријска настава

Методика наставе и основни појмови у процесу наставе. Наставна филозофија – први део. Окружење за учење. Међупредметне и предметне компетенције, циљеви и исходи учења/подучавања. Дидактички принципи. Методе и облици наставе. Психологија као наставни предмет у средњој школи - Програм наставе и учења за 2. разред. Планирање наставе – макро и средњи ниво. Планирање и припрема за извођење наставне јединице, припрема за час (постављање циља, исхода, одабир садржаја и метода). Реализација наставног часа (вођење и ток наставног часа, управљање одељењем, клима на часу). Диференцијација и индивидуализација. Евалуација у настави/учењу, тестови знања и постигнућа. Активно учење/настава и радионице. Клима у одељењу, мотивација ученика. Проблематичне наставне ситуације. Професионални развој наставника. Наставна филозофија – други део.

Практична настава

У оквиру вежби студенти ће увежбавати одређене наставне методе, годишње, оперативно планирање и планирање часа, припремати и реализовати наставне јединице у оквиру вежби са колегама. Студенти ће (у договору са наставницима-менторима) присуствовати на три часа Психологије у средњој школи/гимназији, припремити два часа (одабране наставне јединице) и реализовати је у школи уз помоћ наставника-ментора. На крају хоспитовања, наставник-ментор даје описну оцену наставног рада студента, а студент пише дневник хоспитовања.

Литература (одабрана поглавља)

1. Визек-Видовић, В., и сар. (2014). *Психологија образовања*. Клет, Београд
2. Трнавац, Н., Ђорђевић, Ј (2005). *Педагогија*. Научна књига комерц, Београд.
3. Андерсон, Л. (ур.) (2013). *Настава оријентисана на учење*. Центар за демократију... Солун.
4. Ивић И, и сар. (2003). *Активно учење I и II*. Институт за психологију, Београд.
5. Павловић, З., Тошковић, О., Алтарас Димитријевић, А., Јолић Марјановић, З. (2019). *Психологија за други разред гимназије*. ЕДУКА, Београд. (за наставне часове)

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, дискусије, анализа садржаја, групне и индивидуалне активности, семинари, домаћи радови, хоспитовање.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	писмени испит	**30**
колоквијум	**20**	одбрана извештаја	**20**
извештај о посматраним и реализованим часовима	**20**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Педагогија (ПО408)**	
Наставник: **доц. др Александра Максимовић**	
Статус предмета: **обавезни (модул Психологија образовања)**	
Број ЕСПБ**: 5**	
Услов:	

Циљ предмета

Припремање студената за васпитно-образовни рад у школама кроз упознавање са основним појмовима педагошке науке, теоријским приказом васпитања као најширег педагошког појма, основним карактеристикама развоја васпитања и педагогије, могућностима и границама васпитања. Критички увид у историјске и савремене концепције васпитања и развијање основа идентитета наставника као рефлексивних практичара.

Исход предмета

Студенти поседују знања о развоју, карактеру и функцији педагогије као науке, разумеју специфичности педагошког дискурса у проучавању васпитања и његове улоге у развоју појединца и друштва, имају развијен критички приступ у закључивању о утицају педагошке теорије на васпитно-образовну праксу и системско окружење. Студенти су оспособљени за компетентно деловање у пракси.

Садржај предмета

Теоријска настава

Васпитање као предмет педагогије. Историјска димензија васпитања. Епистемолошке основе васпитања. Различита схватања васпитања: као индивидуални и као друштвени феномен. Васпитање – култура – друштво - личност. Васпитање и други чиниоци развоја индивиде. Епистемологија педагогије. Развој педагогије као науке кроз историју. Најзначајнији педагози и њихова дела. Педагогија и друге науке. Каратеристике позива наставника. Систем васпитања и образовања у Србији. Савремени приступи настави (принципи, методе, облици, средства). Планирање, програмирање и евалуација васпитно-образовног процеса. Блумова таксономија. Каратеристике позива наставника. Професионални развој и стручно усавршавање запослених у образовању. Реформе образовања.

Практична настава

Истраживања послова и улога у васпитно-образовном процесу. Анализа утицаја васпитних чиниоца на развој личности, образовне исходе и вредносне ставове. Анализа стандарда квалитета рада васпитно-образовних установа и компетенције васпитача, наставника и стручних сарадника. Анализа педагошке документације.

Литература (одабрана поглавља)

1. Антонијевић, Р. (2013). *Општа педагогија*. Филозофски факултет, Институт за педагогију и андрагогију, Београд.
2. Максимовић, А. (2017). *Тенденције у савременој педагошкој телеологији и пракси: од циљева и задатака до компетенција, исхода и стандарда у образовању*. Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета, Београд.
3. Спасеновић, В. (2019). *Образовне политике: глобални и локални процеси.* Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета, Београд.
3. Трнавац, Н., Ђорђевић. Ј. (2010). *Педагогија*. Научна КМД, Београд.

Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

Предавања, дискусија, хеуристички разговор, студија случаја, семинарски радови и презентација.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**10**	писмени испит	**70**
активност у току вежби	**10**	усмени испит	
семинарски	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Психологија адолесценције (ПО405а)**	
Наставник: **доц. др Јована Трбојевић Јоцић**	
Статус предмета: **изборни (модули Психологија образовања и Клиничка психологија)**	
Број ЕСПБ**: 4**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање студената са карактеристикама развоја од пубертета до раног одраслог доба, развојним теоријама и развојним задацима адолесценције, као и релевантним истраживањима. Разумевање промена у телесном, когнитивном, социјалном и емоционалном развоју адолесцената, упознавање са социо-културним чиниоцима и њиховим утицајем на функционисање адолесцената. Оспособљавање студената за примену теоријских знања из психологије адолесценције у раду са младима, препознавање могућих ризика по њихово ментално здравље и предлагање превентивних програма и акција.

Исход предмета

Од студента се очекује да покажу разумевање теоријских концептуализација развоја у адолесцентном периоду, разумеју основне развојне карактеристике овог доба, важност утицаја социјалних фактора на развој адолесцената, да самостално истражују и анализирају проблеме из области адолесценције, практично примене стечено знање у раду са адолесцентима. Очекује се да на крају курса буду способни и да самостално креирају активности у циљу подстицања развоја адолесцентне популације.

Садржај предмета

Теоријска настава

Адолесценција у контексту психолошких теорија; Методологија истраживања у психологији адолесценције; Периодизација и основне карактеристике адолесцентних подперода. Биолошки и когнитивни развој (когнитивни процеси); Социјални контекст развоја у адолесценцији: породица, вршњаци, школа; Вршњачке групе и односи; Рад и слободно време, култура; Социјални и емоционални развој и развој личности; Слика о себи, формирање идентитета; Сексуалност у адолесценцији (полни и родни идентитет); Морални развој, развојни нивои моралности, вредности и религиозност; Проблеми у понашању и психосоцијалној прилагођености; Професионални развој и избор занимања; Превентивни програми са младима.

Практична настава

На вежбама ће се водити дискусије, презентовати семинарски радови и обрађивати примери из праксе који су повезани са основним концептима у теоријској настави, као и приказивати доступан видео материјал из области психологије адолесценције. Гостовања психолога који раде са адолесцентима у различитим образовно-васпитним контекстима.

Литература (одабрана поглавља)

1. Лацковић-Гргин, К. (2006). *Психологија адолесценције*. Наклада Слап, Јастребарско.
2. Капор-Стануловић, Н. (2007). *На путу ка одраслости*. Завод за уџбенике, Београд.
3. Лацковић-Гргин, К. (2004). *Стрес у дјеце и адолесцената*. Наклада Слап, Јастребарско.
4. Крстић, К. (2017). *Доживљај себе у адолесценцији*. Институт за психологију, Београд.
5. Ђурчић, В. (1997). *Адолесценција – револуција и еволуција у развоју*. ИП Жарко Албуљ, Београд.
6. Врањешевић, Ј. (2002). *Промена слике о себи: Аутопортрет адолесеценције*. Задужбина Андрејевић.

Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

Предавања, дискусије, групне и индивидуалне активности студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	писмени испит	**30**
колоквијум	**20**	усмени испит	**20**
семинарски	**20**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Инклузија у образовању (ПО405б)**	
Наставник: **проф. др Јелена Старчевић, доц. др Бојана Димитријевић**	
Статус предмета: **изборни (модул Психологија образовања; Клиничка психологија)**	
Број ЕСПБ**: 4**	
Услов: за полагање испита - положен испит Основи педагошке психологије	

Циљ предмета

Разумевање значаја и позитивног става према инклузивној култури, политици и препознавању модела за њену имплементацију у васпитно-образовни процес. Усвајање теоријских и примењивих знања из области инклузивног образовања и развијање компетенција студената за рад у инклузивној пракси васпитања и образовања и континуираног развоја инклузивног процеса. Упознавање студената са основним појмовима, приступима и емпиријским налазима о даровитости и подстицање разумевања начина и начела при идентификовању и раду са даровитим особама.

Исход предмета

Студенти идентификују децу која имају потребу за додатном подршком, али и даровиту децу, и оспособљени су за проналажење стратегија превазилажења препрека у њиховом образовању и стратегија даљег подстицајног рада. Успешни су у креирању индивидуалних образовних планова, оспособљени за тимски рад у конципирању и реализацији активности обогаћивања програма и акцелерације образовања даровите деце. Разумеју место и улогу интерресорне комисије и сарадње са родитељима.

Садржај предмета

Теоријска настава

Одређење појма инклузија - социјална, медицинска и образовна. Пирамида потреба. Препознавање и процена посебних васпитно-образовних потреба и индивидуализација рада (деца са сметњама у развоју, из маргинализованих група, са асоцијалним понашањем, даровита деца). Појам, концепција даровитости и истраживања даровитости. Типологије даровитости, начела и принципи идентификовања даровите деце. Интеграција и инклузивно васпитање и образовање. Значај и ефекти инклузивног образовања и васпитања. Инклузивна настава - принципи, методе, облици и средства. Припрема школе за ученике који имају потребу за додатном подршком и сарадња са родитељима. Акцелерација и обогаћивање програма. Израда педагошког профила детета/ученика. Израда индивидуалних образовних планова ИОП 1, ИОП 2, ИОП 3. Улога Интерресорне комисије у пружању додатне подршке. Напредовање и вредновање рада ученика по индивидуалном образовном плану. Препреке инклузивном образовању и могућности превазилажења.

Практична настава

Израда педагошких профила и индивидуалних васпитно-образовних планова за децу са различитим потребама. Анализа инклузивног образовања у европским земљама.

Литература (одабрана поглавља)

1. Мацура, С. (2015). *Инклузивно образовање - Квалитетно образовање за све*. ФПН, Јагодина.
2. Booth, T., Ainscow, M. (2008). *Индекс инклузивности*. Center for Inclusive Education, Bristol, UK.
3. Сузић, Н. (2008). *Увод у инклузију*. ХВС, Бања Лука.
4. Altaras, A. (2006). *Darovitost i podbacivanje*. CPP, Beograd.
5. Maksić, S.B. (2009). *Darovito dete u školi*. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.
6. Јањић, Б. (2010). *Збирка примера инклузивне праксе*. Министарство ПНТР РС, Београд.
7. Правилници из области инклузивног образовања

Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

Предавања, дискусије, групне и индивидуалне активности, студија случаја, семинарски рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**10**	писмени испит	**-**
колоквијум	**20**	усмени испит	**50**
семинар-и	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Форензичка психологија (ПК405в)**			
Наставник: **доц. др Милена Младеновић**			
Статус предмета: **изборни (модул Клиничка психологија)**			
Број ЕСПБ**: 4**			
Услов: за полагање испита - положен испит Основи психопатологије и Основи клиничке психол.			
Циљ предмета Упознавање студената са процесом, принципима и праксом судског психолошког вештачења психолога, и елементима судске психијатрије. Упознавање са специфичностима вођења интервјуа и психолошке експлорације учесника судског процеса. Оспособљавање студената за писање налаза и мишљења у односу на захтеве и модалитете вештачења.			
Исход предмета Од студената се очекује да буду способни да реализују професионално судско психолошко вештачење и разумеју значај и сврху психолошког и психијатријског вештачења у судском поступку, у оквиру процеса процене веродостојности исказа сведока, урачунљивости, зрелости, способности за старатељство, подобности за учешће у судском поступку и др.			
Садржај предмета *Теоријска настава* Дефиниција, предмет и подручја форензичке психологије. Однос психологије, психијатрије и права. Принципи, правила и методологија судског вештачења. Судска психијатрија. Тимска психијатријско-психолошка вештачења и улога психолога у тиму. Кривица и мера безбедности. Процена урачунљивости. Процена душевне и социоемоционалне зрелости. Процена пословне способности. Процена способности за старатељство и вештачење код поверавања деце у процесу развода. Процена веродостојности исказа. Вештачење код малолетничке деликвенције. Психолошко профилисање преступника. Психолошка експертиза, налаз и мишљење психолога вештака. *Практична настава* Прикази случајева у поступку вештачења урачунљивости, душевне зрелости, пословне способности, веродостојности исказа, социоемоционалне и душевне зрелости. Практично вежбање давања психолошких налаза у процесу судског вештачења. Посета центру за социјални рад, и посета казнено-поправној институцији и упознавање са тим врстама вештачења. Самостални рад студената, писање психолошког налаза и мишљења у односу на сврху вештачења.			
Литература			
1. Биро, М., Ђуровић, Д. (2024). *Форензичка психологија*. Синапса едиције, Београд. 2. Костић, М. (2002). *Форензичка психологија*. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. 3. Adler, J. R., Gray, J. M. (2010). *Forensic Psychology*. New York: Willan Publishing.			
Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0
Методе извођења наставе Предавања, интерактивна настава, консултације, анализа приручника за задавање тестова и релевантне литературе, анализа постојећих извештаја вештака.			

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**10**	писмени испит	**30**
активност у току вежби	**10**	усмени испит	**30**
студија случаја	**20**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**
Назив предмета: **Социјална патологија (ПК405г)**
Наставник: **проф. др Мирјана Јовановић**
Статус предмета: **изборни**
Број ЕСПБ**: 4**
Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са основним појмовима социјалне патологије, савременим теоријама и принципима проучавања социјалне патологије, и превенције социјално патолошких понашања. Оспособљавање студената за примену адекватних техника за рад са особама које манифестују различите облике социјалне патологије.

Исход предмета

Студенти су оспособљени да разумеју основне појмове из области социјалне патологије, утицај биолошких, психолошких и социјаних фактора на развој ове врсте патологије, да самостално примењују методе и технике рада са особама које испољавају социопатолошка понашања, да самостално интерпретирају резултате процена и предлажу одговарајуће поступке на основу резултата тих процена, као и да разумеју место и улогу психолога у овој области рада.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам, предмет и облици социјалне патологије. Теорије и системи социјалне патологије. Парадигме и критеријуми за процену личности и социопатолошких облика понашања. Социјализација личности и друштвене норме. Криминогено понашање: феноменологија, теорије, превенција. Алкохолизам: клиничка слика, узроци, лечење и превенција. Злоупотреба и зависност од психоактивних супстанци. Коцкање и друге бихејвиоралне зависности. Сиромаштво, бескућништво, алијенација, просјачење. Проституција и трговина људима. Агресивност и насилничко понашање: карактеристике и модалитети. Малолетничка делинквенција и вандализам. Суицидално понашање: карактеристике, узроци, фактори ризика и превенција. Савремени типови криминалитета. Секте и деловање секти. Ратови и кризе.

Практична настава

Параметри нормалности *vs* друштвено девијантна понашања. Последице алкохолизма и друштвена реакција на алкохолизам. Личност зависника од ПАС. Скитничарење и његови корени. Узроци проституције и социјално патолошке последице. Теорије настанка агресивности. Вршњачко насиље. Методе истраживања појава социјалне патологије. Прикази и демонстрације случајева социјално патолошких појава и психолошког третмана. Студенти ће у групама обрађивати и приказивати посебне теме из области социјалне патологије.

Литература (одабрана поглавља)

1. Бошковић, М. (2015). *Социјална патологија*. Нови Сад: Правни факултет.
2. Милосављевић, Б. (2004). *Социјална патологија и друштво*. Бања Лука: Филозофски факултет
3. Davison, G.C., Neale, J.M. (2002). *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
4. Јовановић М. и сар. (2005). *Анатомија адикције*. Медицински факултет, Крагујевац.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Интерактивна настава, консултације анализа случајева у групи и индивидуално, семинарски радови.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активности у току наставе	**15**	писмени испит	**30**
семинарски	**15**	усмени испит	**40**

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**				
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**				
Назив предмета: **Професионална селекција (ПИ405б)**				
Наставник: **доц. др Драгана Митрић Аћимовић, мс Неда Симић**				
Статус предмета: **изборни (модул Организацијска психологија)**				
Број ЕСПБ**: 4**				
Услов: за полагање испита - положен испит Психологија рада				
Циљ предмета Упознавање студената са основним методолошким питањима и проблемима у оквиру процене способности и личности у процесу селекције; са теоријама личности из којих произилазе приступи у селекцији, са методологијом мерења црта личности, способности, мотивације и потенцијала. Оспособљавање студената за креирање процеса регрутације, самостално спровођење процеса селекције, и излагање извештаја о спроведеном процесу.				
Исход предмета Студенти су способни да самостално организују и спроводе процес регрутације, процењивања и селекције кандидата примењујући и обједињујући знања из психологије и организационих наука.				
Садржај предмета *Теоријска настава* Психологија селекције кандидата. Критеријуми (анализа посла), процедуре и технике у процесу селекције. Исходи селекције. Савремене теорије и приступи процењивању кандидата. Брендирање организације као послодавца. Привлачење, управљање искуством корисника. Методологија процеса регрутације, предности и мане појединих техника. Евалуација селекције и процењивања. Методологија процене личности. Обрада резултата, тумачење резултата и одлучивање. Истраживања у области селекције и процењивања. Етичка питања у селекцији. Увођење у посао. Обука и усавршавање, управљање талентима. Процењивање запослених и процењивање радне успешности. *Практична настава* Разрада и демонстрација тема обрађених у теоријској настави. Израда огласа и значај имиџа послодавца. Практично вежбање у задавању инструмената за професионалну селекцију. Тестови личности, Тестови способности, Онлајн платформе и нови трендови. Интервју базиран на компетенцијама. Центри процене. Писање извештаја и базе кандидата.				
Литература (одабрана поглавља)				
1. Богићевић Миликић, Б. (2020). *Увод у менаџмент људских ресурса*. Економски факултет, Београд. 2. Society for Industrial and Organizational Psychology (2003). *Principles for the validation and use of personnel selection procedures*. Bowling Green, OH. 3. Петровић, И.Б., Богићевић Миликић, Б. (2020). *Приручник за попуњавање радних места у органима државне управе*. ГИЗ, Београд. 4. AERA & APA (2006). *Standardi za pedagoško i psihološko testiranje*. Naklada Slap, Jastrebarsko. 5. Избор чланака и инструмената за професионалну селекцију				
Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0	
Методе извођења наставе Групне и индивидуалне активности студената, семинарски и домаћи радови. Истраживачки рад студената и њихове презентације. Гостовања стручњака из области професионалне селекције.				

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**30**	писмени испит	**-**
истраживачки рад (интервју, тестирање, извештај)	**30**	усмени испит	**40**

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**				
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**				
Назив предмета: **Медијација (ПИ405в)**				
Наставник: **проф. др Јелена Старчевић, доц. др Јована Трбојевић Јоцић**				
Статус предмета: **изборни (модул Психологија образовања; Организацијска психологија)**				
Број ЕСПБ**: 4**				
Услов:				
Циљ предмета Разумевање важних појмова и приступа у вези са сукобима, принципима решавања сукоба и процеса медијације. Развој вештина ненасилне комуникације, анализе сукоба и медијације у сукобу.				
Исход предмета Студенти ће моћи да: интерпретирају факторе, процес сукоба и пожељне исходе сукоба; препознају неконструктивне поруке у сукобу и од стране медијатора; креирају конструктивне поруке намењене онима који имају проблем; користе ненасилну комуникацију када сами имају проблем и у процесу медијације; примењују технику анализе сукоба која омогућава долазак до интегративног решења и задовољавајућег исхода медијације; интерпретирају правила и процес медијације, пожељне и непожељне улоге медијатора; разумеју изазове у процесу медијације и демонстрирају начине на које ће их превазилазити.				
Садржај предмета *Теоријска настава* Сукоби: настанак, структура и ток. Неконструктивне поруке. Базичне вештине за решавање сукоба. Исходи сукоба: интегративна решења. Медијација у сукобима. Правила медијације. Фазе у медијацији. Улоге медијатора. Изазови за процес медијације. Медијација у радним организацијама или образовним институцијама. Питање етичности и кодекс понашања. *Практична настава* Опажање без тумачења. Активно слушање. Ја-поруке. Мапирање сукоба.				
Литература (одабрана поглавља)				
1. Џамоња Игњатовић, Т. (прир.) (2014). *Медијација: принципи, процес, примена*. Београд: ЦПП. 2. Розенберг, М. (2003). *Ненасилна комуникација.* Београд:Центар за мир, ненасиље и људска права 3. Попадић, Д., Плут, Д., Ковач Церовић, Т. (прир.) (1996). *Социјални конфликти: карактеристике и начини решавања.* Београд: Група Мост и Центар за антиратну акцију. 4. Попадић, Д. и сар. (1998). *Паметнији не попушта: Водич кроз сукобе до споразума.* Београд: Група Мост и Центар за антиратну акцију.				
Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0	
Методе извођења наставе Интерактивна настава, демонстративно-илустративна метода, решавање проблема, семинарски, презентације, гостовање професионалног медијатора.				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**	
практична настава	**40**	писмени испит	**45**	
семинарски	**15**	усмени испит		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Медијско комуницирање (ПИ405г)**	
Наставник: **проф. др Часлав Николић**	
Статус предмета: **изборни (модул Организацијска психологија)**	
Број ЕСПБ**: 4**	
Услов:	

Циљ предмета

Критичко-теоријска анализа масмедијских порука. Оспособљавање студената за самостално критичко промишљање медијских текстова, развијање критичке медијске писмености, разумевање основних практичних и теоријских медијских концепција, и стварање неопходног аналитичког оквира за разумевање интеракције масовних медија са друштвом.

Исход предмета

Студенти разумеју ефекте деловања масмедијских порука и владају поступцима њиховог креирања; Развијена способност критичког промишљања медијских текстова (сви медији); Препознају, анализирају, врше селекцију и вредновање медијских порука; Упознати су са савременим трендовима у примени нових информационо-комуникационих технологија.

Садржај предмета

Теоријска настава

Медијско комуницирање – садржај и структура појма. Медији, образовање и приватна сфера. Време комуникацијске револуције - масмедији као нови господари социјализације. Начела медијске писмености. Минимална, основна и функционална писменост. Основна упоришта медијске писмености (лични положај, расположиво стање, вештине). Развијање способности медијске писмености. Контрола процеса медијског утицаја. Врсте медијског утицаја. Садржај масовних медија и стварност. Личне стратегије за побољшање медијске писмености. Истинитост, објективност и интенционалност медијских порука. Модел медијског описмењавања. Друштвена одговорност и етичка димензија медијске комуникације: друштвено умрежавање, интернет форуми, интернет и корпоративни дневници, медијски формати, имиџ и визуелни идентитет. Публика – понашање и пријем поруке (друштвене улоге, норме, вредности, стереотипи и предрасуде).

Практична настава

Методе медијских истраживања и комуниколошког вредновања медијских садржаја. Анализа медијских садржаја и њихови ефекти. Анализа коришћења медијских порука.

Литература (одабрана поглавља)

1. Милетић, М, Ђорђевић М. (2018). *Од знака до хипертекста*. ФПНЈ, Београд.
2. Прајс, С. (2011). *Изучавање медија*. Клио, Београд.
3. Потер, Џ. (2011). *Медијска писменост*. Клио, Београд.
4. Хинић, Д. (2014). *Интернет комуникације и поремећај употребе Интернета*. ФМН, Крагујевац

Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

Интерактивна предавања уз коришћење мултимедијалних презентација; анализа садржаја; групне и индивидуалне активности студената; семинари; домаћи радови, консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	писмени испит	**-**
колоквијум	**30**	усмени испит	**50**
семинарски	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**
Назив предмета: **Психотерапијски правци (ПК408)**
Наставник: **доц. др Горана Ракић Бајић**
Статус предмета: **обавезни (модул Клиничка психологија)**
Број ЕСПБ**: 5**
Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са актуелним истраживањима и принципима у различитим психотерапијским правцима, њиховим доприносима и ограничењима, различитим методама и техникама рада. Оспособљавање студената за свеобухватно познавање и разумевање теоријских оквира различитих психотерапијских праваца, самостално праћење литературе, и евалуирање различитих метода и техника рада, за самостално уочавање етичких дилема и проблема у психотерапији. Упознавање студентима са проблемима истраживања и евалуирања психотерапије.

Исход предмета

Разумевање теоријских принципа различитих психотерапијских модалитета, њихових метода и техника рада. Развијана способност за самостално уочавање етичких дилема и проблема у психотерапији. Увежбане вештине процене која врста психотерапије је индикована (контраиндиована) код одређеног клијента. Разумевање улоге и значаја истраживања и евалуације ефеката психотерапије.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Принципи психотерапијских модалитета. Савремена истраживања психотерапије – специфичности и етички аспекти. Евалуација психотерапије. Проблеми мерења терапијске промене. Психотерапијски правци. Класична психоанализа. Психоаналитичке психотерапије. Групна психотерапија. Бихејвиорална терапија. Когнитивна терапија. РЕБТ. Егзистенцијалистичка психотерапија. Гешталт терапија. Трансакциона анализа. Телесна терапија. Породична терапија. Психодрама. Интегративна терапија. Примена различитих психотерапијских приступа. Доприноси и ограничења психотерапијских приступа.

Практична настава:

Практично вежбање елемената одређених метода и техника психотерапије уз видео демонстрацију основних карактеристика појединих психотерапијских праваца. Прикази терапијских транскрипата, играње улога. Посета стручњака/психотерапеута из посебних области психотерпаије (психидинамска, трансакциона, Ребт и др).

Литература (одабрана поглавља)

1. Ерић, Љ, (2021). *Психотерапија*. Службени гласник, Београд.
2. Патон, М., Меара, Н. (2006). *Психоаналитичко саветовање*. ЦПП, Београд.
3. Drajden, V., DiĐuzepe, R., Volen, S. (2014). *Rebt*. Psihopolis, Beograd.
4. Corey, G. (2004). *Теорија и пракса психолошког саветовања и психотерапије*. Јастребарско, Слап.
5. Mc Load, J. (2004). *An introduction to counseling*. McGraw-Hill Education.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Интерактивна настава, дискусије, групне и индивидуалне активности студената, семинарски радови, менторски рад у превазилажењу проблемских ситуација као примера за праксу.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**5**	писмени испит	**30**
активност у току вежби	**5**	усмени испит	**20**
семинарски рад	**10**		
колоквијум	**30**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Школе и правци у психологији (П409)**	
Наставник:	
Статус предмета: **обавезни**	
Број ЕСПБ**: 4**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање студената са филозофским основама психологије, основним фазама историје психологије као науке, са најважнијим карактеристикама развоја психолошких система (структурализам, функционализам, бихејвиоризам, психоанализа, хуманистичка психологија...), са сличностима и разликама у предмету, методама и техникама, и проблемима различитих праваца у психологији, као и са савременим трендовима у психологији. Упознавање студената са обележјима развоја психологије у Србији.

Исход предмета

Студенти показују познавање и разумевање историјског развоја система у психологији; користе терминологију из обрађених праваца у психологији, познају и разумеју сличности и разлике теоријских и емпиријских приступа у психологији; анализирају, критички и смислено користе различите извора информација из различитих система и праваца у психологији да критички евалуирају промене које настају у развоју психологије.

Садржај предмета

Теоријска настава

Развој психологије као науке и психолошки системи; Проблеми (проучавања) психолошких система; Филозофске основе психологије: античка филозофија, средњи век и ренесанса; Структурализам и Функционализам; Бихејвиоризам; Гешталт психологија и феноменолошки метод; Психоанализа; Нео-психоанализа; Хуманистичка и егзистенцијалистичка психологија; Когнитивистички правац у психологији; Трендови у савременој психологији.

Литература (одабрана поглавља)

1. Кораћ, Ж. (2008). *Школе и системи у психологији*. Досије, Београд.
2. Хол, К., Линдзи, Г. (1983). *Теорије личности*. Нолит, Београд.
3. Fulgosi, A. (1997). *Psihologija ličnosti*. Školska knjiga, Zagreb.
4. Marfi, G. (2007). *Istorijski uvod u savremenu psihologiju*. Grafički zavod, Beograd.
5. Печјак, В. (1984). *Стварање психологије*. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.
6. Хотхерсал, Д. (2002). *Повијест психологије*. Наклада Слап, Загреб.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 1	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања праћена аудио-видео презентацијама и наставним филмовима. Групне и индивидуалне активности студената, семинарски и домаћи радови.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
колоквијуми	**40**	писмени испит	**40**
семинарски	**20**	усмени испит	

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Процена личности (П410)**	
Наставник:	
Статус предмета: **обавезни**	
Број ЕСПБ**: 5**	
Услов: за полагање испита - положен испит Психологија личности	

Циљ предмета

Упознавање студената са процедурама примене различитих тестова, техника и скала за процену личности, интелигенције, мотивације и постигнућа, упознавање са савременим теоријама у процени личности и принципима интерпретације података добијених помоћу различитих техника процене личности.

Исход предмета

Студенти су способни за примењивање инструмената за процену личности у различитим областима примењене психологије, интерпретацију добијених налаза, и писање извештаја.

Садржај предмета

Теоријска настава

Природа, циљеви, могућности и ограничења процене личности. Процена личности у контексту тестова способности. Процена личности у контексту инвентара личности. Процена личности у контексту пројективних техника. Демонстрација рада са тестовима, техникама за процену личности кроз примере из праксе. Парадигме у процени личности.

Практична настава

Практично вежбање елемената интервјуа, примена, администрација и интерпретација психолошких инструмената и писање стручних налаза из домена процене личности. У зависности од модула, самостална психолошка експлорација и израда досијеа након спроведене експлорације: а) хоспитализованог психијатријског пацијента у клиничкој установи, б) запосленог у компанији, ц) ученика у школи.

Литература (одабрана поглавља)

1. Смедеревац, С., Митровић, Д. (2006). *Личност - методи и модели*. ЦПП, Београд.
2. Стоиљковић, С и др. (2009). *Личност, професионално усмерење и радни контекст: зборник радова*. Филозофски факултет, Ниш.
3. Wiggins, J. (2003). *Paradigms of Personality Assessment*. NY: Guilford Press.

Избор тестовног материјала:

ВИТИ, MMPI-202, КОГ 3, КОН 6, ТПИ, Вербална серија, ПИЕ, NEO-P-R, Белбин, и др.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, интерактивна настава, групне и индивидуалне активности студената, анализа приручника за задавање тестова, семинарски рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	усмени испит (одбрана)	**40**
студија случаја (досије)	**50**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**			
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**			
Назив предмета: **Менаџмент људских ресурса (ПИ408)**			
Наставник: **доц. др Драгана Митрић Аћимовић, мс Неда Симић**			
Статус предмета: **обавезни (модул Организацијска психологија)**			
Број ЕСПБ**: 6**			
Услов: за полагање испита - положен испит Психологија рада			

Циљ предмета

Упознавање студената са појмовима и концептима управљања људским ресурсима и факторима од утицаја на побољшање радног учинка. Упознавање са задацима психолога у области управљања људским ресурсима у организацији и стицање основних компетенција за унапређење перформанси предузећа, остваривање профита и развој организације у овој области.

Исход предмета

Од студената се очекује да на крају курса буду способни да: користе основну терминологију из области управљања људским ресурсима; разумеју основне међуљудске процесе који се одвијају у организацијама и њихов значај за функционисање појединца и организације; разумеју деловање менаџмента људских ресурса на постизање циљева организације (селекција и тренинг кадрова, увођење у посао, мотивација запослених, управљање тимовима, и др), али и подстицање услова рада и развоја запослених; решавају практично проблеме у области психологије људских ресурса; анализирају, примењују и самостално израђују пројекте и истраживања.

Садржај предмета

Теоријска настава

Доктрина људских ресурса и управљање људским капиталом (интелектуални, социјални капитал запослених). Стратегија менаџмента људских ресурса, повезаност менаџмента људских ресурса са стратешким циљевима. Планирање потреба за људским ресурсима. Регрутовање кандидата за посао. Професионална селекција запослених, селекција базирана на вредностима организације и селекције у зависности од врсте позиције у организацији. Центри процене, увођење у посао и адаптација запослених. Мотивација, контрола и начини награђивања запослених у организацији. Управљање каријером, евалуација компетенција и тренинг запослених. Компетенције и вештине успешних менаџера. Евалуација перформанси запослених.

Практична настава

Практични задаци менаџера ЉР. Процес и израда плана запошљавања. Канали регрутације, привлачење кандидата, имиџ послодавца, израда огласа за посао. Прилагођавање процеса селекције врсти и нивоу позиције у организацији, Центри процене. Примена тестова из области професионалне селекције. Технике увођења у посао и мотивације запослених. Израда евалуације компетенција и тренинг плана. Практична примена евалуације перформанси запосленог. Гостовања професионалних менаџера људских ресурса.

Литература (одабрана поглавља)

1. Dessler, G. (2007). *Osnovi menadžmenta ljudskih resursa*. Data status, Beograd.
2. Богићевић Миликић, Б. (2020). *Увод у менаџмент људских ресурса*. Економски факултет, Београд.
3. Вујић, Д. (2009). *Управљање људским ресурсима: Извор пословне успешности*. Прометеј, Нови Сад.
4. Вујић, Д. (2015). *Компетенције за рад и руковођење.* ЦПП, Београд.
5. Mitrić–Aćimović, D. (2021). *Građenje boljih kultura: Ključne lekcije za lidere i HR*. Culture Impact, Novi Sad.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, дискусије, проблемска настава, кооперативна настава, интерактивна настава.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
практична настава	**10**	писмени испит	**40**
семинарски	**20**	усмени испит	**30**

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Квалитативна истраживања (ПИ411а)**	
Наставник: **доц. др Јелена Јоксимовић**	
Статус предмета: **изборни**	
Број ЕСПБ**: 5**	
Услов: за полагање испита - положен испит Методологија психолошких истраживања	

Циљ предмета

Упознавање студената са методологијом и структуром квалитативног истаживања, квалитативним методама прикупљања података, као и са анализом и тумачењем резултата квалитативних истраживања. Примена резултата на решавање практичних проблема у раду психолога.

Исход предмета

Студенти познају основне методе, начела и врсте квалитативних истраживања, способни су да осмисле, планирају, реализују и обраде податке психолошког истраживања са квалитативним нацртом истраживања, способни су да критички евалуирају емпиријске радове и приказе квалитативних истраживања, да формулишу извештај сопствених истраживања и нађу адекватну примену у пракси.

Садржај предмета

Теоријска настава

Специфичности квантитативних, квалитативних и мешовитих истраживања. Историја квалитативних истраживања. Епистемолошке основе, теоријске парадигме и перспективе. Процедура конструкције квалитативних истраживања, структура нацрта. Узорковање код квалитативног истраживања. Квалитативне методе прикупљања података. Посматрање, анализа видео материјала. Студија случаја. Теренско и биографско истраживање. Архивска истраживања, истраживања дневника. Анализа дискурса. Технике физичких доказа. Интервју: индивидуални и групни. Фокус групе. Кодирање, анализа и тумачење квалитативних података. Етичка питања и валидност истраживања. Писање истраживачких извештаја.

Практична настава

У току вежби студенти ће анализирати одабране типове научних радова овог типа, а у групи формулисати, спровести и приказати једно квалитативно истраживање. Формулисање питања за различите типове интервјуа. Кодирање, анализа и тумачење квалитативних података. Употреба софтвера у квалитативној анализи података.

Литература

1. Халми, А. (2005). *Стратегије квалитативних истраживања у примењеним друштвеним знаностима*. Наклада Слап, Јастребарско.
2. Vilig, K. (2016). *Kvalitatitvna istraživanja u psihologiji*. Clio, Beograd.

Одабрана поглавља

3. Фајгељ, С. (2009). *Методе истраживања понашања*. Центар за примењену психологију, Београд.
4. Wolcott, H.F. (2009). *Writing up qualitative research*. Sage Publications, Los Angeles.

Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

Предавања, дискусије, групне и индивидуалне активности студената, (спровођење једног мини квалитативног истраживања), консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
практична настава	**10**	писмени испит	**40**
колоквијум	**30**	усмени испит	
семинарски	**20**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**
Назив предмета: **Позитивна психологија (ПО411б)**
Наставник: **проф. др Мирјана Беара**
Статус предмета: **изборни**
Број ЕСПБ**: 5**
Услов:

Циљ предмета

Упознавање студената са основним теоријским концептима позитивне психологије и њиховим практичним импликацијама, оспособљавање за разумевање услова и процеса који доприносе оптималом функционисању појединаца, група и институција, оспособљавање за планирање и спровођење програма за подстицање психолошког благостања.

Исход предмета

Студенти ће бити у стању да покажу разумевање принципа позитивне психологије и њихове практичне импликације у области психологије образовања, клиничкој пракси, радним организацијама, и пре свега личном развоју појединаца. Студенти ће бити оспособљени да учествују у процесу конципирања и организовања стручних пројеката промоције менталног здравља у заједници.

Садржај предмета

Теоријска настава

Историјски развој и основни теоријски концепти позитивне психологије; Особине личности кроз призму позитивне психологије; Психолошко благостање, теоријски приступи и кључни термини. Задовољство животом. Позитиван и негативан афективитет. Мултидимензиони модели психолошког благостања. Оптимизам и песимизам. Модел „тока“. Фактори који доприносе развоју психолошког благостања. Фактори који негативно утичу на психолошко благостање. Позитивна психологија кроз развојне фазе. Примена позитивне психологије у пракси. Истраживања у области позитивне психологије. Критика позитивне психологије.

Практична настава

Током практичне наставе студенти ће имати прилике да се упознају са инструментима који се користе у истраживањима, учествују у вежбама које имају за циљ подстицање психолошког благостања и оптимистичног експланаторног стила. У оквиру семинарског рада ће се израђивати предлог програма примене принципа позитивне психологије у различитим животним областима.

Литература (одабрана поглавља)

1. Brdar, I., Rijevac, M., Miljković, D. (2008). *Pozitivna psihologija*. Zagreb: IEP.
2. Seligman, M. (2011*). Flourish: A visionary new understanding of happiness and well-being*. New York: Atria.
3. Ракић-Бајић, Г. (2016). *Психолошко благостање: провера реалности конструкта у оквиру мултидимензионог модела Кеерол Риф*. Нови Сад: Филозофски факултет.
4. Миљковић, Д., Ријавец, М. (2010). *Како бити бољи? Приручник из позитивне психологије*. Чачак: Легенда.
5. Селиџмен, М. (2008). *Научени оптимизам*. Београд: Завод за уџбенике.
6. Csikszentmihaly, M. (2006). *Flow - Očarajavujaća obuzetost*. Jatrebarsko: Naklada Slap.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Предавања, интерактивна настава, дискусије, групне и индивидуалне активности студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**5**	писмени испит	**50**
практична настава	**5**	усмени испит	**-**
колоквијум	**20**		
семинарски	**20**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Психологија породице (ПО411в)**	
Наставник: **проф. др Биљана Јаредић**	
Статус предмета: **изборни**	
Број ЕСПБ**: 5**	
Услов:	

Циљ предмета

Стицање основних знања о породици као јединственој групи значајној за одрастање и развој појединца. Упознавање студената са појмом, развојем, функцијама и типовима породице. Упознавање са теоријским моделима и методама процене породице, као и са захтевима интердисциплинарног приступа у пракси и истраживању. Препознавање показатеља кризе и дисфункционалности у породичном функционисању.

Исход предмета

Студенти на крају курса треба да буду способни да идентификују функционалне и нефункционалне обрасце понашања у породици, да знају како различити начини васпитавања доприносе формирању карактеристика понашања код деце, да прикажу значајне показатеље породичног и родитељског функционисања, и осмисле могуће интервенције у циљу побољшања породичног функционисања.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Основна одређења и суштинска својства породице, породица као друштвена група; Развојне фазе и задаци, породична динамика. Приступи у дефинисању породичног здравља и (дис)функционалности; Теоријски модели психологије породице; Квалитет брака и сукоби у браку, развод брака. Родитељство и васпитни стилови родитељства; Породица под стресом и породица у кризи; Породица, здравље и болест; Породица са посебним тешкоћама. Породица детета са развојним тешкоћама; Алтернативне породице и родитељства за децу без родитељског старања; Нови породични модалитети и измењени породични циклуси; Процена брака и породице; Насиље у породици. Особености истраживања породице.

Практична настава:

Инструменти за процену функционалности породице. Различити породични модалитети: непотпуна породица, вишегенерацијска породица, породица са усвојеним дететеом, хранитељска породица. Студијски истраживачки рад (анализа, процена и писање извештаја са генограмом и анализом ризика за конкретну породицу и њено породично функционисање).

Литература (одабрана поглавља)

1. Опсеница Костић Ј., Тодоровић Ј., Јанковић И. (2017). *Изазови савремене породице*. Униграф, Ниш.
2. Чудина Обрадовић, М., Обрадовић, Ј. (2006). *Психологија брака и обитељи*. Голден маркетинг, Загреб.
3. Капор-Стануловић, Н. (1985). *Психологија родитељства*. Нолит, Београд.
4. Голднер-Вуков, М. (1988). *Породица у кризи*. Медицинска књига, Београд.
5. Dalos, R., Drejper, R. (2014). *Sistemska porodična psihoterapija: teorija i praksa.* Psihopolis, Novi Sad.

Број часова активне наставе			
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0

Методе извођења наставе

Интерактивна настава, групне/индивидуалне активности студената, дискусије, семинарски радови.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току предавања	**5**	писмени испит	**30**
активност у току вежби	**5**	усмени испит	**20**
колоквијум	**20**		
семинарски	**20**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**	
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**	
Назив предмета: **Психологија у спорту (ПИ411г)**	
Наставник: **доц. др Јована Трбојевић Јоцић**	
Статус предмета: **изборни**	
Број ЕСПБ**: 5**	
Услов:	

Циљ предмета

Упознавање студената са радом психолога у спорту, интегрисање знања из других области психологије у контекст психологије спорта, овладавање техникама и методама којима се психолози служе како би побољшали учинак и обезбедили психолошку припрему спортисте.

Исход предмета

Студенти су усвојили основне теоријске и практичне појмове из области психологије спорта, препознају и анализирају могуће психолошке проблеме код спортиста, адекватно користе психолошке методе и технике неопходне за припрему спортиста, тренера и осталих радника у спорту, умеју да осмисле и реализују програм усмерен ка развоју психичких снага спортиста.

Садржај предмета

Теоријска настава:
Предмет проучавања психологије спорта. Развој и спорт. Мотивациони аспекти у спорту. Реакције на успех и неуспех, анксиозност и спортско постигнуће. Личност спортисте. Когнитивни и емотивни аспекти код спортиста. Стрес и анксиозност код спортиста. Агресивност у спорту. Динамика спортских тимова као врсте група. Начини и стилови руковођења у спорту. Психолошка припрема спортиста. Злоупотреба недозвољених супстанци у спорту. Психотерапија у спорту. Родитељска улога у спортском процесу.

Практична настава:
У оквиру практичне наставе студенти прате снимке спортских догађаја и анализирају ток утакмица-мечева користећи Протокол за праћење психолошке структуре екипа. Израда и одбрана семинарских радова. Посета неком од спортских клубова, израда и презентација извештаја са посете.

Литература (одабрана поглавља)

1. Петровић, J., Трбојевић, J, (2020). *Психологија спорта*. Филозофски факултет, Нови Сад.
2. Кокс, Х.Р. (2005). *Психологија спорта*. Наклада Слап, Јастребарско.
3. Бајрактаревић, J. (2008). *Психологија спорта: Теорија и емпирија*. Арка прес, Сарајево.
4. Бајрактаревић, J. (2008). *Психолошка припрема спортиста*. Арка прес, Сарајево.

Број часова активне наставе				
Предавања: 2	Вежбе: 2	ДОН: 0	Остали часови: 0	

Методе извођења наставе

Интерактивна предавања уз коришћење мултимедијалних презентација; анализа садржаја; групне и индивидуалне активности студената; семинари; домаћи радови, консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
активност у току вежби	**10**	писмени испит	**50**
колоквијум	**30**	усмени испит	
семинарски (извештај)	**10**		

Студијски програм: **ПСИХОЛОГИЈА**
Врста и ниво студија: **Основне академске студије**
Назив предмета: **Стручна пракса (П407)**
Наставник:
Статус предмета: **обавезни**
Број ЕСПБ**: 6**
Услов: положен испит (у зависности од модула): из Методике наставе психологије; Психологије организационог понашања; или Психодијагностике.
Циљ предмета *Психологија образовања* Упознавање студената са стручним пословима које обављају психолози у организацијама, установама и институцијама образовања и васпитања, и оспособљавање за самостално обављање послова психолошког сарадника у образовању и наставника психологије. Оспособљавање студената за примену психолошких знања у постизању образовних и васпитних промена, са начинима вођења досијеа о ученику, техникама корективног рада усмереног на отклањање тешкоћа у учењу и ограничењима психолошких интервенција у васпитним ситуацијама. *Клиничка психологија* Упознавање студената са применом принципа клиничке психологије у пракси, са стручним пословима које обављају психолози у организацијама, установама и институцијама пружања здравствених услуга, заштите менталног здравља и др, и оспособљавање за самостално обављање послова клиничког психолога. Оспособљавање студената за примену теоријских знања и вештине у раду са специфичним клиничким категоријама, за критичко упоређивање савремених теоријских модела у оквиру психопатологије. *Организацијска психологија* Упознавање студената са стручним пословима које обављају психолози у организацијама, установама и институцијама психологије рада, и оспособљавање за обављање послова у оквиру организацијске и пословне психологије, психолошких истраживања маркетинга и менаџмента.
Исход предмета *Психологија образовања* Студенти разумеју психолошке механизме деловања васпитних поступака, социјалне и психолошке механизме деловања школског учења и образовања уопште, учење као процес активне конструкције знања; критички евалуирају актуелну школску праксу; способни су да примене адекватне психолошке инструменте у раду стручног сарадника у школи, стручно и професионално воде ученички досије; осмишљавају предлоге психолошко-педагошких интервенција и корективних активности код тешкоћа у учењу и понашању ученика. Упознати су са свим задужењима наставника у средњој школи, одговорно воде евиденцију, осмишљавају тестове знања, примењују стечено знање из методике наставе у оцењивању и при предавањима. *Клиничка психологија* Разумеју теоријске концептуализације развоја психопатологије, практично применују стечено знање у раду са особама са психичким потешкоћама, учествују у пружању неге и стручне помоћи соматским болесницима кроз тимски рад у здравственим установама. Студенти су способни да примене адекватне психолошке инструменте у раду клиничког психолога, да стручно и професионално воде евиденцију о пацијентима и пишу психолошке извештаје, да осмишљавају предлоге психолошких интервенција, саветовања и терапије код проблема њихових пацијената или клијената, и да професионално и одговорно примењују стечено знање из клиничке психологије у свом раду. *Организацијска психологија* Студенту су упознати са пословима психолога у организацијама и институцијама у оквиру делатности организацијске и пословне психологије, нпр. менаџмент и маркетинг агенције, агенције за испитивање јавног мњења, одељења за менаџмент људских ресурса, и стекли су практично

искуство на пословима везаним за радне задатке психолога у овим областима.

Садржај предмета

Психологија образовања

У склопу предмета предвиђено је да студент обави самосталну праксу, са унапред предвиђеним задацима и обавезама, у некој од основних, средњих школа, и предшколских установа, у трајању од укупно 90 часова у оквиру од најмање две недеље, под менторством психолога. У делу праксе у средњој школи, студент је у обавези да присуствује часовима психологије и да самостално реализује најмање један час у школи у присуству ментора. О обављеној пракси пише дневник праксе, који се посебно бодује. Ментори (школски психолог, наставник психологије и психолог у предшколској установи) су у обавези да сачине кратак извештај о раду студента према унапред одређеним категоријама рада. Студент пише приказе случајева које је посматрао током праксе и детаљно израђује један комплетан досије ученика/детета у вртићу.

Клиничка психологија

У склопу предмета предвиђено је да студент обави самосталну праксу, са унапред предвиђеним задацима и обавезама, у некој од здравствених установа, у трајању од укупно 90 часова у оквиру од најмање две недеље, под менторством клиничког психолога. Студент пише приказе случајева које је посматрао током праксе и детаљно израђује један комплетан психолошки досије психопатолошког случаја. О обављеној пракси пише и дневник праксе, који се бодује као семинарски рад. Ментори, клинички психолози, су у обавези да сачине кратак извештај о раду студента према унапред одређеним категоријама рада.

Организацијска психологија

У склопу предмета предвиђено је да студент обави самосталну праксу, са унапред предвиђеним задацима и обавезама, у некој од компанија која се баве организацијском и пословном психологијом, истраживањима јавности или тржишта, психологијом маркетинга или менаџмента, у трајању од укупно 90 часова у оквиру од најмање две недеље, под менторством психолога. О обављеној пракси пише дневник праксе, који се посебно бодује. Ментори (психолог у организацији) су у обавези да сачине кратак извештај о раду студента према унапред одређеним категоријама рада. Студент пише приказе случајева које је посматрао током праксе и детаљно израђује комплетан извештај о једном конкретном случају/предмету у чијој реализацији је учествовао.

Литература (одабрана поглавља у зависности од модула)

1. Визек-Видовић, В., Ријавец М., и сар. (2014). *Психологија образовања*. Београд: Klett.
2. Frederickson, N, Miller, A., Cline, T. (2008). *Educational Psychology – Topics in Applied Psychology*. Hodder Education, London
3. Волфолк, А., Хјуз, М., Волкап, В. (2014). *Психологија у образовању 1 и 2*. Београд: CLIO.
4. Ивић, И., Пешикан, А., Антић, С. (2001). *Активно учење*. Београд: Институт за психологију.

1. Биро, М., Ђуровић, Д. (2012). *Основи клиничке психологије*. Футура публикације, Нови Сад.
2. Biro, M., Smederevac, S., Novović, Z, (2010). *Procena psiholoških i psihopatoloških fenomena*. CPP, Beograd.
3. Адамовић, В. (2005). *Психосоматска медицина и консултативна психијатрија*. Службени гласник, Београд.
4. Бергер, Д. (1997). *Здравствена психологија*. Друштво психолога Србије, Београд.

1. Петровић, И.Б., Богићевић Миликић, Б. (2020). *Приручник за попуњавање радних места у органима државне управе*. ГИЗ, Београд.
2. Богићевић Миликић, Б. (2020). *Увод у менаџмент људских ресурса*. Економски факултет, Београд.
3. Hewstone, M., Stroebe, W. (2003). *Socijalna psihologija: Europske perspektive*. Naklada Slap, Zagreb.
4. Johns, G., Saks, A.M. (2008). *Organizational Behavior*. Pearson Prentice Hall, Toronto.

- Етички Кодекс Друштва психолога Србије
- AERA & APA (2006). *Standardi za pedagoško i psihološko testiranje*. Naklada Slap, Jastrebarsko
- Психолошки инструменти

Број часова активне наставе				
Предавања: 0	Вежбе: 0	ДОН: 0	Остали часови: 90	

Методе извођења наставе			
Стручна пракса у: школи, или вртићу; психијатријској клиници универзитетског клиничког центра; HR одељењу у некој од компанија.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	**поена**	**Завршни испит**	**поена**
извештај ментора	**10**	писмени испит	**-**
школски час и извештај/израда досијеа/израда извештаја	**30**	усмени (одбрана извештаја)	**40**
дневник праксе	**20**		